

MILFORDO GATVĖS ELEGIJŲ EPILOGO ANTROJI DALIS

Jonas Aistis

Mažųjų*) tautų era ateis tik toms, kurios jos lauks, kurios jai bus pasiruošusios. Ruoštis reikia ne nuo ateinančios dienos, ne nuo ateinančio mėnesio, ne nuo ateinančių metų, bet dabar, šią pačią sekundę. Turime pasileisti varžyboms ir grumtynėms. Negalime varžytis kėkybe, atsver kime savo silpnybę kokybe. Jei nepirmausime, atsiliksime ir žūsime vergiančių masių lavinoje.

Pirmon vieton reikia visos tos potenciją sukaupiti dvasinei kultūrai: mokslui ir menams. Tos varžytinės yra akivaizdžiausios, toliausiai siekiančios, ilgiausiai patveriančios. Nereikia užmiršti, kad kiekviena vergija yra pirmo galvon dvasinė vergija. Pirmo žmogus, o taip pat ir tauta pavergiamas dvasiškai, o tik tai po to įnaito to smauglio fiziškai virškinama. Kiekvienas pranašumas turi būti išnaudojamas iki krašto. Turiu galvoje tikrąjį pranašumą, ne paties savęs užliūliavimą ar fanfaroniškumą. Tai labai svarbus ir rimtas žygis. Jis turi būti atliekamas ne pigiais efektais, bet dideliu ryžtu, dideliu pasiuntisios tautos dalies triūsu. Darykite tai bet kurio šūkiu, nes svarbu ne priemonės, o tikslas.

Kultūros baruose dažnai blyks telėja džiuginančių reiškinių. Reikia tuos reiškinius pastebėti, puoselėti, akinti. Visuose menuose, kaip ir dainoje, lietuviai turi atgauti savo tembrą, savo stilių. Turinys šiuo atveju jau pereina į antrąjį planą. Nori socializmo. Gerai, tebūnie socializmas. Patikite jį visu diltumu. Pirmiaukite! Nevidinkite, nebefuokite. Nesivaikykite žibukų.

Vienas plačiausių ir dėkingiausių kultūros barų yra raštas, literatūra. Ji labai atsilikusi. Rimtai pasverkite ir su manimi sutiksime, kad 1940-1968 metų laikotarpas nedavė dar nei Cvikos, nei Nėries lygio rašytojo. Tai yra bausis.

Giriatės ir didžiųjų dideleis tiražais. Dideli tiražai yra būdingi visiems despotiškiems režimams. Tai daugiau psichiatro, gal sociologo, bet ne literatūros tyrinėtojo sritis. Iš antros pusės, tai daugiau skaitytojo negu rašytojo nuopelnas. Daug mokslus einančio jaunimo, daug skaitytojų. Jaunimas visada ieško, bet jis ieško pateisinti save, tai yra, ieško protesto prieš vergiją, priešpaudą ir despotizmą.

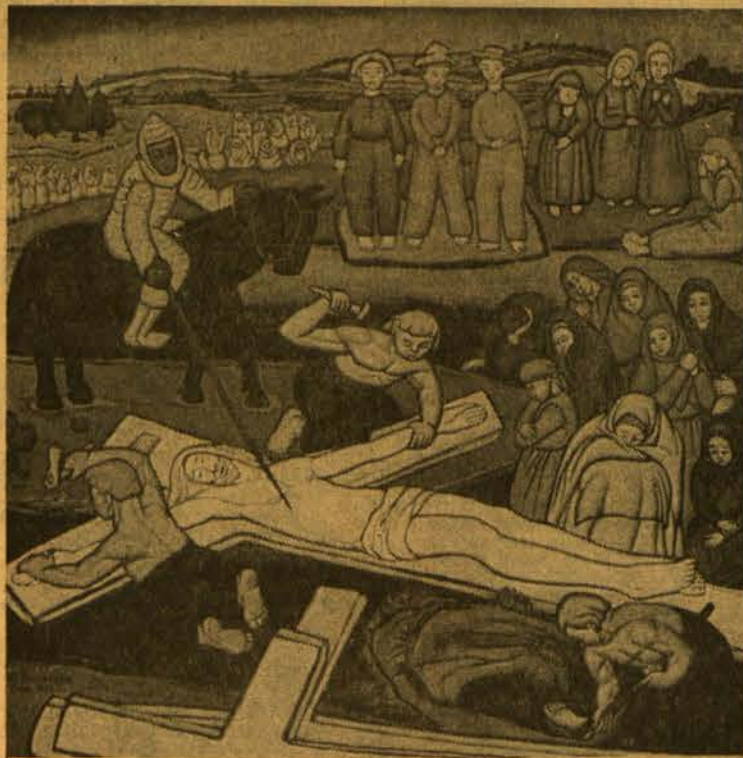
*) Pirmoji šio Elegijų epilogo dalis "Draugo" kultūriname priede buvo atspausdinta 8 m. vasario 17 dienos numeryje.

Šiame numery:

- Ar mes kartais ne per mažai vertiname.
- Jono Aisčio "Milfordo elegijų" epilogo antroji dalis.
- Lietuviškasis "Fidelio" pastatymas.
- Salvatore Quasimodo eilėraščių. Donelaičiui pasauliui pristatant.
- Gamtos ir antgamties išlyginimo dvasia.
- Įspūdžiai iš Jono Tričio parodos.
- Nuotaika ir atmosfera A. Petrikonio tapyboje.
- Spygliai ir dygliai.

Dėl to ir rašytojo pilietinė drąsa gali būti mados dalykas arba rinkos paklausa, o ne jo sąžinė ar pilietinės pareigos pajautimas. Pilietinė drąsa nėra būtina rašyto dalis.

Girdime pasigyrimus, kad dabar jau lietuvių literatūra peržengusi savo etnines sienas. Aišku, geriau, kad verčia į svetimas kalbas, negu kad neverstų. Bet reikia pažūrėti, kas dažniausiai verčiama. O verčiami silpnai, nait vūs ir labai silpnai parašyti dalykėliai. Tiesa, niekam nėra slapstis, kad nūdienė rusų literatūra, palyginus ją su caristine ir pirmųjų dienų revoliucine literatūra, yra labai nususus, tai gali susidaryti įspūdis, kad lietuvius verčiamas dėl savo rūšies egzotiškumo: naivaus ir primityvaus nuoširdumo. Bet lygia dalia tai gali būti daroma ir labai gudrios propagandos sumetimais: patraukti rašytoją į savo pusę, padaryti patikimu ir entuziastu, savo propagandos dalininku. Va, Maskva mane įvertino, ne Vilnius... Tokių atsitikimų yra. Vienas rašytojas man pačiam ta sakini yra parašęs... Užtenka paskaityti L. Giros ir P. Cvikos laiškus, iš kurių aiškiai matyti, kad jie už rusų "įvertinimą" galėjo tėvą motiną atiduoti. Nebūkime naivūs: Giros, Korsako, Venclovos eilės verčiamos buvo

Sofija Pacevičienė

Nukryžijavimas

ne dėl jų meninės vertės. Lygia dalia jos negalėjo stebinti nei rusų rašytojų, nei rusų skaitytojų. Jei ne tai yra vertimų priežastis, tai kas? Ar tą klausimą kada nors lietuvis rašytojas kėlė ar svarstė? Nors ir kažin kaip būtų malonu jaustis pripažintam ir įvertintam, bet vis dėlto reikėtų pagalvoti, iš ko to pripažinimo ir įvertinimo susilaukiame, ar jis yra natūralus ir tikras... Ar tai nėra tikrai naiiviai žuvelė paukuota blizgė...

Ar pavergėjui nuoširdžiai rūpi lietuvių dvasinis ir medžiaginis pakilimas? Ar tai daroma bendram žmonių, o tuo pačiu ir Lietuvos darbo žmonių reikalui? Ar jūs nematote, kad tai, kas leidžiama rusui, tas lietuviui ar kitiems Rusijos kitataučiai griežtai draudžiama arba bent ribojama? Argi jūs, būdami menininkai,

Sofija Pacevičienė

Verbų sekmadienis

tokių stambmenų neįžvelgiate ir neskiriate? Argi jūs neskaitote rusiškų laikraščių, žurnalų ir knygų? Argi jums neprikiša, kad rusų kalba yra ta kalba, kuria kalbėjo Leninas? Argi jūs negirdite, kaip kalte kala, kad rusų tauta neša socializmą ir stato komunizmą? Argi jums tie dalykai neaišku net ir tada, kai atsiranda kiti pretendentai į socializmo nešėjus ir komunizmo statytojus? Ar jūs nematote, kad po šiuo permatomu "socializmo ir

džiant esminių meno pagrindų. Kai kas sako, kad tokios vergijos atmainos žmonija dar nėra patyrusi. Tuo atveju menas neturėtų priešintis gyvenimui, o tikrai jį vaizduoti. Noriu pasakyti, vaizduoti su meile ir atsidėjimu. Svarbu likti ištikimam menui. Menas neįstikimybėje labai negailestingai baudžia. Menininkas turi nugalėti kliūtis. Toks jo pašaukimas.

Imkime hagioikonografiją... Imkime Kristaus veidą, kurio pagrindinės savybės greičiausiai siekia realų Dievą-Žmogų. Jis iki mūsų dienų mene liko tas pats. O vis dėlto, kiek tikrieji menininkai tuose iš anksto apspresuose veido rėmuose parodė kūrybinio įvairumo. Imkime apaštalią Petrą su visais jam būdingais pažymiais: tankiais plaukais, tvirtu sudėjimo stuomeniu, buka barzda, su raktais rankose ar už diržo, o koks tuo pačiu jo ikonografijos įvairumas... Imkime šv. Jurgį... Imkime, ką tikrai norime.

Argi dabar to nebūtų galima padaryti net ir to paties spalvas keičiančio chameleono — socialistinio realizmo rėmuose. Žmogus visais laikais, visose sąlygose yra žmogus. Visais laikais, visose sąlygose jame slypi tos pačios silpnybės, tos pačios aistros, tas pats didvyriškumas, ta pati kančia, tie patys troškimai. Tik reikia turėti menininko akį ir širdį. Reikia atskleisti tą didelę permanentinę dramą su visomis josios peripetijomis. Kaip galima mažiau žmogų teisti, kaip galima daugiau jį užjausti. Su meile ir palankumu net nusikaltėliams. Rašytojas nėra prokuroras. Tegu veiksmai teisia, ne žodžiai, ne prietariai, o tuo labiau ne pyktis, ne pagieža...

Kur tokio meno kūrėjas turėtų išmokyti? Kiekvienam patarčiau pastudijuoti olandų žanrinę tapybą. Nei vienos tautos menas taip pilnai ir vispusiškai nėra pavaizdavęs žmogaus, laiko ir būties, kaip olandai. Nuo Boshio iki Rembranto, nuo Breugelio iki Steeno. J Jan van der Meer, kuris skyrė drabužių nuo žmogaus. Čia užtektų medžiagos visiems talentui temperamento diapazonams: vaizduoti žmogų tokį, koks jis yra, geresnį negu jis yra, ir baisesnį negu jis yra.

Sėkite didžiųjų pasaulio genijų kūrybą. Vis tiek kokios meno šakos jis bebūtų. Įgimtas ta-

lentas yra būtina sąlyga, bet jis be darbo, be studijų, be viso kūrimo yra neįmanomas. Tai turėtų atsiminti kiekvienas menininkas. Kūryba yra pašaukimas, ji be darbo ir laiko neįmanoma. Lietuviams dažnai stinga fantazijos. Rašytojo, menininko pareiga ją pakelti. Lietuviams dažnai stinga ištvermės, lietuvis mokslininkas ištvermę turi savo darbu parodyti.

Reikia pradėti kelti galvas visiems. Reikia atminti, kad galybė, kaip tas priežodžio vežimas nuo mažo kupsto, gali griūti nuo labai nežymių priežasčių. Galybė gali turėti nenugalimą armiją, branduolinius ginklus, tarpkontinentines raketas, bet gali neturėti nei progos, nei galimybių visu tuo pasinaudoti. Tasai vadinamas laisvų judėjimas tolydžio vis plačiau ir smarkiau plis. Tolydžio vis daugiau aiškes karuomenės rolė diktatūroje. Nūdienės sąlygose karuomenė, kaip piktybinis auglys, pasmerkta augti iki nepagydomai sugriauvis valstybės organizmą. Kuoka turi augti, arba pradėti veikti. Tironija bijo rizikos. O tolydžio viso pasaulio pakampėse atsirastų gyvybinių reikalų, kuriuos vis reikės finansuoti, palaikyti, ginti. Didelės galybės visada turi aibes reikalų. Jei kol kas dar bent galima svetimomis rankomis žarijas žarstyti, tai reikia atminti, kad ateis laikas pavartoti savo rankas tam nemaloniui žygiui.

Tada turi prasidėti mano tautai lapės politika. Mažas vienetų liūto politikos negali praktikuoti. Gali atsitikti, kad lapė, kaip pasakėčio, gali "apturėti" galingieji ir stiprieji geresniu atveju palydi į šalį uodega, o blogesniu atveju ir kailį praranda...

Mano motina, mokindama mus, vaikus, gyvenimo tiesų,

Sofija Pacevičienė

Gedulingas budėjimas

Kertinė Parastė

AR KARTAIS MES NE PER MAŽAI VERTINAME

Laisvė, kaip teologai šiandien sako, nėra tokia vertybė, kuri pasidaro savaime. Ji gali būti išugdoma tik tada, kai ji yra nuolatinis mūsų rūpestis ir idealas. Mes, įvairių gyvenimo reikalų sudominti, ne kartą praleidžiame pro pirštus faktą, kad Lietuvoje nėra spaudos laisvės, kad lietuvis laikraštinkas iš viso negali ten pasakyti savo nuomonės politiniais, visuomeniniais ir ekonominiais klausimais ir kad lietuvis rašytojas tik tarp eilučių gali prakišti vogčiomis vieną kitą mintį, kuri yra brangi jam ir jo draugams.

Kaip bevertintumėm lietuvišką spaudą išėivijoje ir kaip bevertintumėm mūsų čionykštę knygą, bet vieną dalyką turime pripažinti, kad ji yra laisva. Ir turint prieš akis mūsų spaudos laisvę, kaip pagrindinį jos bruožą, reikia susimastyti, ar mes kartais ne per mažai vertiname tai, kad mūsų spauda yra laisva, ypač aki vaizdoje fakto, kad tėvynėje ji nėra laisva. Ar mes, vertindami mūsų spaudos pasisiekimus ir nepasisiekimus, į juos nežūrime per daug techniškai, ar nepraleidžiame pro akis paties didžiojo, paties kolosalio kojos jos vertingumo, kad ji yra laisva, kad ji yra spauda, su visa nuomonių, pažiūrų ir sprendimų įvairybė?

Spaudos laisvės vertybė kečia mums eilę klausimų ir priemeną eilę pareigų. Visų pirma, kyla klausimas, ar mes pakankamai gerbiame tą spaudos laisvę? Ar mes ne per greitai piktinamės, kai pamatome pažiūrą, kuri yra priešinga mūsų nusistovėjusiai pažiūrai? Ar mes turime tiek laisvės kultūros, prieš oponuodami kuriai pažiūrai, pirmiau leisti jai pa-

sisakyti. Aš nenoriu čia atstodien sako, nėra tokia vertybė, kuri pasidaro savaime. Ji gali būti išugdoma tik tada, kai ji yra nuolatinis mūsų rūpestis ir idealas. Mes, įvairių gyvenimo reikalų sudominti, ne kartą praleidžiame pro pirštus faktą, kad Lietuvoje nėra spaudos laisvės, kad lietuvis laikraštinkas iš viso negali ten pasakyti savo nuomonės politiniais, visuomeniniais ir ekonominiais klausimais ir kad lietuvis rašytojas tik tarp eilučių gali prakišti vogčiomis vieną kitą mintį, kuri yra brangi jam ir jo draugams.

Kitas klausimas, kurį mums kelia laisvos spaudos pareiga, yra rūpestis ją išlaikyti. Spauda nėra vien dvasia. Ji yra žmogiškas visuomeninis kūnas, reikalingas milijoniškų finansinių pastangų, kad būtų išlaikytas gyvas.

Ne vienam kyla klausimas, ar ilgai mes laisvą lietuvišką spaudą išlaikysime? Šio lemtingo klausimo akivaizdoje, čia drįstama kreiptis į visą lietuvišką visuomenę, keliant klausimą: ar mes pakankamai prisidedame, kad laisva lietuviška spauda klestėtų? Ar mes ne per daug šykštūs vienos kitos dešimtinės dolerių lietuviškam laikraščiui ar knygai? Ne vienas Lietuvos lietuvis šiandien nepagalvotų didelės piniginės aukos, kad galėtų gauti laisvą laikraštį ar knygą.

Nėra niekuo pagrįstas atsilikinėjimas, kad mūsų spauda neišlaiko konkurencijos su angliškąja. Kai kuriais atžvilgiais ji išlaiko. O jeigu kai kuriuo atžvilgiu ji neišlaiko, tai kaip tik atsitinka dėl to, kad jai pritrūkstą tos vienos ar kitos dešimtinės dolerių, kurie pasiliko mūsų kišenėje ir nebuvo jais prisidėta prie lietuviškos laisvos spaudos patobulinimo. V. Bgd.

mėgdavo pasakoti sekantį atsitikimą. Kažkada ir kažkur du žmogus stoji teisėjo akivaizdon. Ieškovas skundėsi, kad atsakovas jam taip kumščiu ausin sušėręs, kad jis viena ausimi visai apkurėdą. Teisėjas, matydamas ieškovo stambų ir augalotą esant, o atsakovą žemą ir menką, suabejojęs kaltinimu ir paklausęs, kaip tai galėjo nutikti, nes atsakovas ir pasistieps jam ausies nepasiektų. Ieškovas paaiškines, kad atsakovas, neva norėdamas jam kažkokią tiesą ausin pasakyti, pri vedęs prie kelmo, ant jo užsilipęs ir taip jam kirtęs ausin, kad jam iš akių kibirkštys kamuoliais pasipylusios, o ausyse visų bažnyčių varpai suskambėjo... Teisėjas pagalvojęs ir nusprendęs atsakovą išteisinti, o išskovui pataręs, jei kas, turis pyktį ir pasilipęs ant kelmo, kviestų pasakyti tiesą į ausį, tai geriausia būtų laikytis saugaus atstumo.

Gali kam nors atrodyti ši pasaka ir juokinga, bet jos moralas yra didžiai pamokantis: silpnam telieka vienas gudrumas. Kito kelio kaip ir nėra...

Svarbiausia, tauta turi pajaut pranašumą. Turi tai pajaut ne fanfaroniškai, bet giliai, rimtai, plačiai. Auklēt individualybės. Saugotis tuščių žibukų. Matyti, kaip šachmatuose, bent tris ėji (Nukelta į 2 psl.)

MILFORDO GATVĖS ELEGIJŲ EPILOGO ANTROJI DALIS

(atkelta iš 1 psl.)

mus į priekį. Mūsų būdai tai labai sunku, o gal net ir visai neįmanoma, bet tai yra vienintelė išeitis.

Saugotis beždžionavimo. Ypač reikia saugotis lenkiškų "laisvių" mene ir visuomeninėje gyvenime. Man rodos, kad mūsųose, ypač rašytojams daugiau įtakos daro lenkai (kaip kam tai gali atrodyti nesąmonė!) negu rusai. Kadai seni Budrij sūnūs maršiomis apvydė... Nūdienos Budriukai susigundė lenkiškomis laisvės idėjomis. Ar nesikartoja Staropolės vežiko istorija. Pravarat, manau, būtų fototipografiniu būdu išleisti Motiejus Valančiaus Vaikun kniugelę su abrodžėleis ir Paaugusių žmonių kniugelę... Ten tiek dailių ir taiklių žemiškos išminties pavyzdžių, kurie mums šiandien būtų labai pravartu atsiminti ir įsidėmėti...

Jei, kaip sakoma, Dievas fantazijos nesuteikė, ir patįs be jėgų neįmanoma išsiversti, tai jų jėgų reikia ieškoti pačiuose pirminiuose šaltiniuose, o ne devintame kisielpieny. Geriausia, žinoma, būtų rausti savam daržę. Kultūra yra vientisos ir vienašios slinkties reikšmės, ji kiekio šuolių į šalį nemėgsta ir nepripažįsta. Kultūra turi kruvinių prakaitų išieiti iš tautos išdū. Kita vertus, mada visada išsina iš mados. To dažnas nepasitebi ir nežino. Kam nepastovius, praeinančius dalykus dėti į pamatus? Kam tokius dalykus laikyti kartiniais akmenimis ar skliauto raktais? Ir dar. Labai madingi dalykai, išėję iš mados, yra juokingi ir kvaili. Ypač šiais laikais, kai mados yra ne originalios, mėgdžiojančios praėjusias ir pasenusias madas.

Ir bendrai lietuviams nereikėtų mėgdžioti nei vieno kaimyno, o juoba lenkų. Lenkai daro sukilimus, tedaro: ne mano kiaušės, ne mano pupos, tesižina. Neįsivelt į jokių dant-račius, kol laimingos pabaigos nematyti. Ir štai dėl ko. Kaip to patarėlį: katei linksma patirtis, o pelei tikra mirtis. Prieš gerą dešimmetį vengrai patys sau kraują nuleido. Kitiems nei šalta, nei šilta. Vengrai nuostolio šiandien neįsivačia, o mes po tokio kraujo pilvūžio ilgokai neatsigautume. Kiekviena ryžtingam laukime praleista diena mus darys stipresnius. Pamatei, kad pakirstas medis jau pradeda svyruoti, ir tu kalk pleisteli, bet taip, kad medis nevirstų į tavo kiemą ar į tavo trobas.

Dabar, kai prasideda rusų revoliucijos, perfrazuojant Lenino traktatą, "du žingsniu atgal", turėtume būti itin budrūs ir akylūs. Nepasikankinti, bet ir nepasivėlinėti. Eiti sekundės tikslumu.

Visa tai rašau, nes man atrodo, kad lietuviams nesisekė šios torijos būvyje. Buvo tiek didelių ir gražių pastangų, buvo paklota tiek aukų, o veltui, o, rodos, ne ten ir ne taip. Dažnai stigo sąmonės. Iš tų nesėkmių bene tragiškiausia bus partizaninis jų dėjimas netolimoje praeityje.

Kiek tiesioginių, kiek netiesioginių aukų. Aukus skaitau abiejose pusėse: laisvės kovotojai ir ištremtieji, arba liaudies gynėjai ir banditai, abu tos pačios tautos vaikai, tos pačios motinos tėvynės sūnūs, vienos ir tos pačios okupacijos aukos. O jų aršią ir tragišką kovą sekusios deportacijos, ištuštintos ištisus valščius, ištisas apskritis. Tenepasikartojie tai niekad, per amžius... Viešpatie, atitolink nuo mano tautos brolydubės ryškę ateityje!

Nesėkmių eilė plati ir ilga. Kur to viso priežastis? Vėlavai atėjusi į mūsų kraštus krikščionybė... Mes daug kaliname, tikrai ne save. Reikia platesnio žingsnio į priekį. Ne vien kiti kalina-

mo, o savęs teisinimosi. Kaltiname krikščionybę... Bet jiems atsieliant į tuos kraštus, pavojus, ir labai rimtas, jau buvo vietoje. Jei Jerikos kunigaikštis buvo Visvaldis, ne Vsevolodas, kaip latviai norėtų, tai yra tikra, kad jis ir jo pavaldiniai buvo rytų apeigų krikščionys, turėję daugiau ryšio su Polocku negu su latviais. Lietuviai, dabar pasigavę rusus, krikščionius šunriteriais vadina, bet mums nei rusų nereikėtų vadinti šundidvyriais. Krikščioniai pagreitino valstybės kūrimą, o slavai visą laiką mus rijo ir virškino. Kaimynai yra kaimynai, kaip ir mes patys, sava nauda susirūpinę daugiau negu labdarybe.

Bet grįžkime prie savo tautos ir krikščionybės. Kartą kalbėjau su vienu istoriku, giliai tikinčiu žmogumi, apie prūsų išnykimo priežastis. Be kitų, jis paminėjo tokią: o gal Dievas juos nubaudė už šv. Vaitiekaus-Adalberto nužudymą...

Mūsų krikščionybė daugio stin ga... Religija, kaip ir visa kita turi tautoje turėti giliai šaknis. Kai pagalvoji, tai tik vienas katalikų Bažnyčios atsinaujinimas paliko didesnių pėdsakų. Tai jėzuitų veikla. Nėra abejonės, kad religinė skulptūra — tautodailė yra ispaniškai jėzuitinės kilmės. Istorijoje negalima naudoti jei. Mūsų religija būtų kitokia, jei ją būtų veikę panašiu būdu kluniečiai, cisterai (tie būtų pakėlę ir žemės ūkį), pranciškonai, dominikonai... Tai yra didelis nuostolis, didelė spraga, kurią vargu ar laikus beužtrins.

Atsimenu, kai būdavo Dievo Kūno procesija Kauno gatvėse... Laikėme save 85 proc. katalikų kraštu... To procento gal tolygus procentas buvo inteligentų. Tačiau procesijose dalyvau davo juokingai maža saujelė... Bažnytinės vėliavos nešdavo sunkvežimiu vežikai ir zifietės... O pasaulines vėliavas visi nepasidailindami grobstė ir kėlė į aukštį. Tik sodžiai buvo garbė brostvininku būti...

Mūsųose yra įsivyravusi rantių nuplovimo tradicija. Vatikanas mums kardinolo skrybėlės neduoda, kunigai kalti. Koks nors rašėva Lietuvą nukišo da oben Estland und Finland, ir mūsų pilotas šaukia: ką veikia mūsų geografas? Užuo kreipe sis į tą, kurs padarė klaidą, jis kreipiasi į niekuo nedėtą, o dažnai nedaugiau galintį ir pajėgantį geografa. Iš to lyg ir sek ty: kunigai, geografas, istorikai, klausykite mano komandos... De ja, pasaulis ne naujokų kuopa, o geografas ne viršila. Neraginkime kitų, geriau patys šauki me. Juo balsas menkesnis, juo bus aiškiau, kad vieno nieks negirdi, dėl to reikia jungtis į cho ru...

Aną dieną vienas bendradar-

Chicago Lietuvos operos vyrų choras kalinių scenoje Beethoven "Fidelio" pastatyme kovo mėn. 23 d. Chicagoje.

bis, paskaitęs šios elegijos pradžia, pasakė: tai ir pats į pranašus taikai... Man atrodo, kad kai kuriuos dalykus numatyti, nereikia būti dideliu pranašu, lygia dalimi nereikia turėti nei toli siekiančių žiūronų... Aišku, kad jis tai sakė su agunos grūdėliu ironijos. Manęs niekad neįkykino ironija, o juoba šmaikštus samojus, mane erzina juoko nepažįstą tragikai ir netašyti bernai...

Man ne pirmiena ironiškas titulas. 1935 m. esu parašęs: "jei mūsų šviesuomenė, kurios pareiga eiti tautos priešalyje ir ves ti ją, nesusipras, tai, kartojū, mūsų kaulai vaitos nelaisvėje".

"Net ten, kur kasdien lankosi dešimtys ekskursijų — Onos ir Bernardinų bažnyčių pašonė, — apsilankiusiųjų akis bado krūvos plytelių, molio, senų indų, butelių sukių ir kt. Čia, gyvenamam plūti netinkamoje

Apleisti Vilniaus ir Kauno architektūriniai kampeliai ir naikinami patys architektūros paminklai

Vilniuje leidžiamam savaitrašty "Literatūra ir menas" kovo mėn. 30 d. numeryje skyrė "Septynios dienos", kuriame vis atkreipiamas dėmesys į kultūrines (kartais ir labai skaudžias) aktualijas, be kita ko, šį kartą rašoma apie tikrą lietuvių tautos kultūrinio palikimo neger bimą, tiesiog jo maitinimą. Kalbant apie Vilnių, ten sakoma:

"Net ten, kur kasdien lankosi dešimtys ekskursijų — Onos ir Bernardinų bažnyčių pašonė, — apsilankiusiųjų akis bado krūvos plytelių, molio, senų indų, butelių sukių ir kt. Čia, gyvenamam plūti netinkamoje

amžiais, jei jos nesunaikino asmenybės kultas, tai ji gyvens, tai ji klestės per amžius... Ten linksta ir šios elegijos...

Is "Fidelio" pirmojo veiksmo kairėje — Stefan Wicik (Jaquino), centre Jonas Vaznelis (Rocco) ir dešinėje — Daiva Mongirdaitė (Marcellina). Nuotr. Z. Degučio

Dinamiškoji "Fidelio" scena kalėjime. Iš kairės į dešinę: kalėjimo sargas Rocco — Jonas Vaznelis, kalėjimo viršininkas Pizarro — Algirdas Brazis, Le onora (Fidelio) — Dana Stankaitytė ir kalinys Florestanas — Stasys Baras.

dangi jo niekas specialiai nesaugo (nėra nei naktinio, nei dieninio sargo), per tą laiką daug kas išgrobstyta.

Dabar, žiūrėti į Rotušės langų kiauymes, į apdraskytas sienas, išlaužytas duris, ir graudu, ir skaudu. Kaip į visa tai ramia sąžine gali žiūrėti SMGR dirbtuvių vadovai, Kauno miesto vykdomasis komitetas? Šis klausimas neseniai buvo keltas ir kitoje periodinėje spaudoje.

Neseniai Kauno miesto vadovai "Vakarinėse naujienose" pasakojo apie kovą už gimtojo miesto grožį ir kultūrą. Ir visi

buvo pernelyg kuklūs senamiesčio atžvilgiu...

Tai tik pora pavyzdžių iš to tragiškojo mūsų tautos architektūrinių paminklų likimo rusiškose okupacijose. Šią problemą dar ryškiau nušviečia kovo mėn. "Aidų" numeryje P. Juškio straipsnis, kuriame pirštu prikišamai parodoma, kaip Maskvoje valdžios pinigais restauruojamos ir saugomos net ir nelabai aukštos meninės vertės cerkvės ir kaip lietaus, laiko ir chuliganų malonei išdaudytais langais paliktos kur kas vertingesnės Vilniaus bažnyčios.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., ketv. 2—5, 7—9 val. Penkt. 2—5 ir šeštad. 10—4 val.

Ofs. 735-4477, Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti: MI 3-0001.

Ofs. HE 4-1444, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-on ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak.
šeštad. 12—3 val. popiet.
Triedieniais uždaryta

Ofs. tel. PR 8-2220
Namu. rez. PR 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022, Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofs. val. kasdien nuo 6 iki 9 v. v. šešt. nuo 9 iki 12 val. arba susitarim.

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7273
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofs. ir buto tel. OLYMPIC 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10—12 ir 4—7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarim.

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val. pirmad., antr., ketv. ir penkt. nuo 12—4 val. p. p. 6—8 val. vak. šeštad. 12—3 val. p. p. trečiad. uždaryta.

Tel. ofs. ir buto OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak., išskyrus triedieniais. Šeštadienis 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
KODIKU IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6—8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofs. tel. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2019

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlack 6-3545
(Ofs. ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. PR 8-7773; Rez. PR 8-4732
DR. A. MAGIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv., 5—8 val., antr., ir penkt. 1—4 val. Priliminėja tik susitarim.

Ofs. HE 4-1818, Rez. PR 8-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-on ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v. šeštad. 9 v. v. — 4 v. p. p.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
DR. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val.: 9:30—12:30 ir 1:30—3:30
Kitom valandom susitarim.
Uždaryta antr., ir trečiad.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofs. PR 8-7800; Namų 925-7697
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 2—9 val. p. p. Išskyrus triedienį lenj

Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 So. Kedzie Avenue
Val. pirmad., antr., ketv. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6—8 v. v. šeštad. nuo 2—4. Triedieniais ir kitu laiku susitarim telefonu:
Telef. REpublic 7-2290

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
Ofs. 2454 W. 71st Street
Val. antr., nuo 2—5 popiet ketvirtad. nuo 6—8 vak.
Ofs. telef. 776-2830
Rezid. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarim.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofs. tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: pirm., ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr., ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakaras pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofs. 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2—3 v. v., penktad. 10—13 v. r., 2—8 v. vak. Šeštad. 1—4 v. vakaro. Sekmad. ir triedien. uždaryta.
Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofs. ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1228
Ofs. val.: Pirm., antr., Treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2—4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-0195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street

Priliminėja ligonius tik susitarim
Val.: 2—4 p. p. ir 6—8 v. vak. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Telefonas — GROvehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Šeštadienis 1 iki 4 val. Trečiadienis uždaryta.

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6643 So. Albany Ave.
Val. pirm., antr., ketv. 6—8 v. vak.: penkt. ir šeštad. 2—4 popiet. Kitu laiku pagal susitarim.

Tel. ofs. PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarim.

Ofs. tel. 767-2141. Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val. pirmad., antr., penktad. 1—4 ir 6—8 v. v. Ketv. 6—8 v. vak. Šeštadienis 10—2 val. p. p.

"FIDELIO" PASTATYMAS IŠSILIEJO I DIDŽIULĘ LAISVĖS SIMFONIJA

BALYS CHOMĖKIS

Beethoveno muzikos mylėtojai turėjo retą porgą išgirsti Čikagos Lietuvių operos kovo mėn. 23, 24, 30 d. Marijos aukštesniosios mokyklos teatre pirmą kartą lietuvių kalba "Fidelio" operos pastatymą, kurio režisierium ir dirigentu buvo Aleksandras Kučiūnas.

Bendras operos pobūdis

"Fidelio" nėra charakterių ir dramatinio veiksmo opera. Čia personažai yra pavojingose situacijose, jie čia laukia ir kenčia, neprarasdami laisvės vilties. Leonora čia vienintelis asmuo, kuris pasiryžta veikti ir gelbėti savo vyro gyvybę. Tačiau dramos veiksmui ji yra pagelbinė, laiką išlošianti pasiryžėlė. Florestanas, jos vyras, nors yra vaizduojamas laisvės simboliu, pasipriešintu despotizmui, tačiau, prirakintas tamsiame rūsyje rėžėjais prie sienos, tik pasyviai kenčia. Ir, atėjus paskutinei minutei, tartum iš dangaus pasigirsta trimtų fanfara, ateina ministeris, ir drama išsilies į laisvės simfoniją.

Visą dramos veiksmą Beethovenas čia perkelia į muziką. Scenos ir herojai išryškėja tik per orkestrą. "Fidelio" yra kontempliacijos ir mistinio pobūdžio opera, kurios muzika nusileidžia į pačias giliausias žmogiškojo troškimų — laisvės ir meilės gelmes. Operos orkestrinis ir vokalinis su dėtingumas reikalauja subtiliai nuansuotos išraiškos ir preciziškos muzikinės technikos apvaldymo.

Lietuviškojo "Fidelio" aptarimas

Paziūrėkime į mūsų "Fidelio" pastatymą iš arčiau. Pirmasis tvirtas žingsnis yra *Birutės Pūkelevičiūtės* libreto vertimas. Jos meninis temperamentas, poezijos, dramos ir muzikos pažinimas nuvedė vertėją į kūrybingą, autentišką Sonleithnerio operos teksto vertimą. Prie bendro spektaklio pasisiekimo nemažai prisideda ir dailininko *Algirdo Kurausko* dekoratyvinis užmojis. Jis, kaip menininkas ir intelektualas, interpretuoja dramos muzikinę idėją šūkiu: iš tamsos į šviesą! Masvyvūs kalėjimo vartai, rūšys ir visa kita skamba romantine vilties gaida. Apšvietimas ir kiti efektai taipgi tarnauja tiksliai dailininko sumanymams. Glaudžiai bendra darbiaudami su *Algirdu Kurausku*, *Ceslovas Rukūža*, *Kazys Ozelis* ir *Kazys Čijūnėlis* duoda operos pastatymui labai konkrečius rėmus. Tik lyg užmiršta liko operos finalo masinė scena, kuriai reikėjo "išsvajoti" daugiau erdvės. Žinoma, čia jau labiau būtų režisieriaus ir dirigento rūpestis.

Aleksandras Kučiūnas "Fidelio" pastatymui galėjo skirti tik dvi savaites laiko. Nebūdama visai patenkintas iktais režisieriais, ši kartą jis pats ėmėsi atsakingo režisūros darbo. Laiko ribotumas turėjo vis dėlto šiek tiek įtakos į muzikinį ir sceninį operos realizavimą, juo labiau, kad jo režisūrinė potencija yra daugiau formalinė nei meninė. Todėl opera muzikiniu požiūriu yra žymiai stipresnė negu sceniniu.

Dirigentas ketvirtą Beethoveno uvertiūrą vedė švelnia forma: ryškūs, maldingi adagio ir nerimu dvelkiantis presto. Po to pamažu atsikleidžia uždanga, ir mes matome ir girdime kalėjimo sargo šeimos smulkias intrigas ir plepalus. Jaquino, kalėjimo prižiūrėtojas — *Stefan Wick* dainuoja ir taria tekstą gerai, betgi jo žvilgsnį šiek tiek per daug hipnotizuoja dirigento ranka. Marcelina, sargo duktė — *Daiva Mongirdaitė* žaismingai kuria įsimylėjusią mergaitę. Jos muzikalumas ir vaidybinė improvizacija kelia spektaklio lygį, tačiau dainininkei reikia tautosoti balsą, žinant, kad ne kiekviena aukštesnė gaida turi pakilti iki forte, o reikia

ją lyginti su viduriniu registru, siekiant melodijos lygaus bangavimo. Rocco, kalėjimo sargas — *Jonas Vaznelis* išvysto puikią šio charakterio psichologiją, pilną prieštaravimo tarp širdies žmogaus ir despotui atsidavusio tarno. Vaznelio malonus ir jam charakteringas bosas atskleidžia kiekvieną žodžio prasmę, balsas ir vadyba susilieja į vieną sintezę. Ir kuomet Leonora — *Dana Stankaitytė* pasirodo scenoje su savo rūpesčiu — kaip patekti į kalėjimo rūšį, visi keturi solistai, kiekvienas reikšdamas savo jausmus, atlieka kanonų forma parašytą kvartetą. Čia dirigentas tvirtai laiko muzikinį paveikslą savo rankose, orkestras ir solistų ansamblis gerai išbalansuotas ir publika tikrai pajunta Beethoveno šilumą. Detaliau kalbant, šis kvartetas piešia Leonoros portretą šveiniais spalvomis, tai Beethoveno moters idealas, kuriai jis paršė keturias uvertiūras: "Mein liebster Scherzenskind".

Danos Stankaitytės balsas yra Leonoros balsas. Jos lygus dainavimas su altišku antspalviu žemo se gaidose, įėjus viršūnėse ir neturi sprogstančios jėgos, tai ji vis dėlto nepiktinaudžia forsavimo, jos linija į viršų kyla styginių instrumento principu, ką ir "Daily News" kritikas Bernard Jacobson pastebėjo, jos dainavimą vadindamas "sympathetic, intelligently". Bet Stankaitytė, vaidindama tariamąjį berniuką Fidelio, dažnai ir primiršdavo, kad ji yra Leonora, kuriai kai kur trūko šilumos ir ypač džiaugsmo, susitikus su vyru. Bet buvo nemažai ir tokių momentų, kuriuose Stankaitytė šiltai atskleidavo vidinį Leonoros širdies pasaulį.

Pizarro, kalėjimo viršininkas — *Algirdas Brazis* vaizduoja despotą, kuris nepasitiki savo jėgomis, kada jis graso sargui ir čia pat perka jį pinigais. Iš tikrųjų, jei išsiklausysime gerai į orkestrą, tokia charakteristika yra visai teisinga. Deja, netvirtas partijos motybas neleidžia Brazilui pasivyti patį save, ir ši kartą jo žvaigždė gerokai pritemo.

Pirmojo veiksmo finale drama tiksliausias momentas yra kalinių choras, kuris nedrausiais žingsniais eina iš tamsos į šviesą, gūkiais gerdamas laisvės viltį. Beethoveniškas pianissimo, crescendo iki galingo forte: o laisvė! Choro tembras ir išraiška yra labai įspūdinga. *Alfonso Gečo* choro paruošimas čia daug prisidėjo prie "Fidelio" pasisiekimo. Kalinių su lo partijas dainavo *Julius Savrimas* ir *Vaclovas Momkus*.

Antrasis veiksmas prasideda

Stasys Baras — kalinis Florestanas ir Dana Stankaitytė — Fidelio (Leonora) Beethoveno "Fidelio" operos lietuviškajame pastatyme Chicagoje. Nuotrauka Zigmō Degučio

melodramatiškiausiu epizodu. Florestanas — *Stasys Baras* guli ant akmeninių grindų lyg negyvas. Leonora ir Rocco leidžiasi žemyn į rūšį paruošti pasmerktojam grąbą. Ju žodinis dialogas šurpu melodramos vis dėlto nesukrečia. Stasys Baras pradeda dramą, jo arija čia pasiekia aukščiausio skundo ir rezignacijos, o solisto meniškasis antpuolis pavertė ją kone visuotine nelaime. Tai tikrasis Beethoveno temperamentas ir jo stilius. Bernard Jacobson apie tai rašo: Tenor stars in fine "Fidelio". Baras atėjo į "Fidelio" per "Marą". Ir jam šitai lengviau padėjo suprasti Beethoveno dinaminis efektas.

Į operos finalą įžengia džiaugsmas, kada ministerio atvykimas padaro despotizmui galą. Don Fernando — *Valentinas Liorentas*, turėdamas gražų vidutinio stiprumo balsą, gerai dainuoja, bet gadina įspūdį, neatitraukdamas savo akių nuo dirigento.

Finalinė gėrio pergalės scena, viso choro ir solistų triumfo fortissimo, nors ne visuose spektakliuose praėjo su vienoda ritmine kontrole, garantavo "Fidelio" operos pasisiekimą. Ši opera skyrėsi nuo kitų mūsų operos kolektyvo pastatymų didesne muzikine ambicija, siekiant jai būtiną lankstumo, subtilumo solistų ir choro partijose. Be abejo, Aleksandro Kučiūno operinė ir pedagoginė

patirtis kelia visos operos meninį lygį. Prie "Fidelio" pastatymo daug prisidėjo jaunas pianistas *Alyudas Vasaitis* ir moterų choro vadovė *Alice Stephens*. Šo džiū, tai buvo daugelio žmonių kolektyvinis ir darnus darbas, atnešęs tūkstančiams puikios muzikos ir gilios minties nepamiršamas valandas.

● K.V. Banaičio dainoms skirtas vakaras Čiurlionio galerijoje. Aukštą mūsų visuomenės kultūrinio subrendimo laipsnį turėtų liudyti faktas, kada jau įmanoma dedikuoti visą vakaro programą vienam kompozitoriui ar vienam poetui — rašytojui. Šitai puikiai neseniai pasitvirtino Rochesteryje, kur su dideliu pasisekimu praėjo literatūros vakaras, surengtas vien tik *Johno Aisčio* poezijai, kurią ten pats autorius ir skaitė, užimdamas visą vakarui skirtąjį laiką. Ar čikagiečiai išlaikys panašaus brandumo egzaminą, ar jie parodys pakankamo dėmesio vieno iš žymiausių mūsų kompozitorių *Kazimiero Viktoro Banaičio* neįkainojamos vertės kūrybiniam dainų palikimui?

Balandžio 20 d. (šeštadienį) 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, ateitininkų meno draugija Satrija rengia lietuvių liaudies dainų, harmonizuotų *K. V. Banaičio*, rečitali, kurį atliks mezzosopranas *Elena Blandytė*, akompanuojant *prof. Vladui Jakubėnui*.

Kaip žinome, šio mūsų žymiojo kompozitoriaus muzikiniai palikimai jo harmonizuotos lietuvių liaudies dainos užima išskirtinę vietą. *Jose K. V. Banaitis*, kaip niekas kitas, giliausiai yra suvokęs ir užgriebęs pačią esminę mūsų tautos dvasią. Negana to, dažnos dainos akompanimentas pats jau yra be galo savaimingas ir įdomiai išplėstas autoriaus nuotaikų išsakymas.

Rečitalyje tokiu būdu klausytojui bus pateikta apie 20 pačių gražiausių *K. V. Banaičio* dainų. Kiekvienam muzikos mylėtojui ir kiekvienam kultūrinio intereso gyvam lietuviui šis rečitalis įsidėmėtinas ir nepraleistinas.

● Apie lietuvių partizanus ispanų kalba. Jau yra išversta į ispanų kalbą knyga "Guerilla Warfare on The Amber Coast" ir tariamasi dėl jos išleidimo. Ši knyga yra susilaukusi gerų įvertinimų Amerikos spaudoje.

SALVATORE QUASIMODO

MITŲ NUSIDĖJĖLIS

O Amžinasis, nekaltybės primena mitų nusidėjėlių ir susižavėjimus ir pražūtingas stigmas.

Jis neš oja Tavo gėrio ir blogio ženklą ir reginius, kurie apverčia žemišką tėvynę.

DABAR, KAI AUŠTA DIENA

Pasibaigė naktis, ir mėnulis palengva dingsta žydryje, nusileidamas už kanalį.

Toks gyvas rugsėjį šitoje lygumų žemėje, pievos tokios žalios, kaip pietų sienose pavasarį. Aš palikau savo draugus, širdį uždariau tarp senų mūrų, kad pasilikčiau vienas tave prisiminti.

Bet tu esi tolesnė už mėnulį, dabar, kai diena aušta ir arklių kanopos skelia akmenis!

MAŽOJI KREIVĖ

Viespatie, kaip pasimečiau, kad nebegirdžiu kaip tylūs, paskendę metai mane apgrobia, skausmą pakeičia į atvirą judesį: gyvenimo mažoji kreivė aplėdo mane.

Mane padarė vėjas, laimingai plaukiojantis miežio grūdais, ar raupu skėla, pasireikią pilnutiniu tapsmu.

Ir tebūnie lengva Tave mylėti žolėje, kuri stiebiasi į šviesą, žaizdoje, kuri perveria kūną.

Aš mėginu gyvenimą: kiekvienas vaikšto basas ir svirdinėja beieškodamas.

Ir vėl mane aplėdė: esu vienas šešelyje, kuris plinta į vakarą, ir neatsiveria praėjimas maloniam kraujo išgaravimui.

TAVO ŠVIESOJE AŠ SKĖSTU

Vaiskiųjų vandenų vakare, gimstu tavo šviesoje skėsdamas.

Gnūziamas oras dega su tyliais lapais.

Išgyvendintas iš gyvųjų, laikinoji širdis, esu bergždžioji riba.

Už tavo baisią žodžio dovaną, Viešpatie, aš moku stropiai.

Pažadink mane iš mirties: kiekvienas paėmė savo žemę ir savo žmogų.

Tu esi matęs manys, mano vidaus tamsybes: niekas neturi mano nusivylimo savo širdyje.

Esu vienišas žmogus, vienišas pragaras.

MALDA Į LIETŲ

Maloni dangaus kvaptis ant žolės, ankstybo vakaro lietus.

Nuogas balse, aš tavęs klausaus: išvaagota širdis (avyje randa pirmuosius saldžius vaisius ir prieglobą: ir mane pažadinti, nebylys jaunuoji, nusiėbindamas kitokių gyvenimų ir kiekvieno judesiu.

Salvatore Quasimodo, italų poetas, gimė 1901 m. Sirakūzose, Sicilijoje. Pats vienas išmoko graikų bei lotynų kalbas ir susiformavo senovės graikų poeto įtakoje ir juos vertė (1940 m. išleido graikų lyrikos rinkinį). Vėliau buvo italų literatūros profesorium *G. Verdi* konservatorijoje Milane ir teatro kritiku.

Savo kūrybinės veiklos pradžioje labiausia mėgo reikštis aprėžta trijų ar keturių eilučių forma. Jo pirmieji poezijos rinkiniai, kaip "Acque e terre", 1930 (Vanduo ir žemė) ir "Ed è subito sera", 1942 (Ir staiga ateina vakaras) yra persunkti socialinių įspūdžių, kuriuose poetas ilgesingai apdainuoja gamtą ir jūrą. Tačiau karo įtakoje, po truputį poetas atranda didžiąją žmogišką tikrovę ir su klasikiniu užsidegimu išsako tragišką mūsų laikų patirtį.

Ligi 1959 m., kai S. Q. gavo Nobelio literatūros premiją, užsienyje mažai buvo žinomas ir dar

staigiais prisikėlimais, kuriuos tamsa istaria ir perkeičia.

Nuolankumas dangiško laiko, jo šviesos vandenimis pasrūvusios; mūsų širdies atdarom gyslom ant žemės.

LIETAUS IR GELEŽIES SPALVOS

Sakei: mirtis, tyla, vienuma; kaip meilė, gyvenimas. Žodžiai mūsų la kinųjų vaizdų. Lengvas vėjelis pakyla kiekvieną rytą ir laikas, nuspalvintas lietuvių ir plienų, perėjo virš uolų, virš mūsų uždaro prakeiktųjų marmelimo. Tiesa vis dar tebėra tolima. Ir pasakyk man, nukrvėnuotas žmogau, ir tu kruvinomis rankomis, ką turai atsakyti beklaušantiems? Dabar, dabar: pirmą nei kitas pakils vėjas, kita tyla užpils akis: pirmą nei sužydės kitos rūdys.

SĖKLA

Šešelių medžiai, salos, skęstančios didžiuliose vandenyse, ligota naktis gimstančioje žemėje.

Ant mano širdies atsiveriančio debesio sparnų garsas.

Joks daiktas nemirsta, kuris manys negyvena.

Tu matai mane: taip švelniai esu padarytas, taip visų daiktų viduje, kad žygiuoju su dangum:

tad kai Tu panorėsi, gali mane sviesti į skėlą, jau pavargusią nuo joje miegančio svorio.

DŽIAUGSMO PAMĖGDŽIOJIMAS

Ten, kur medžiai daro vakarą dar labiau apleistą, taip bailščiai dingio tavo paskutinis žingsnis, kaip žiedas, kuris vos pasirodęs ant liepų, jau prašo savo likimo.

Tu ieškai akstino jausmams, džiaugies savo gyvenimo tyla. Kitokį likimą man atskleidžia atsispindėjęs laikas. Dabar tviskas grožis kitų veiduose mane liūdina, kaip mirtis. Praradau visus nekaltus daiktus, netgi šiuo išlikusiu balsu nebegaliu pamėgdžioti džiaugsmo.

MANO LAIKŲ ŽMOGUS

Tu vis dar tebesi su akmeniu ir svaidykle, mano laikų žmogau. Esi gaidžiū peštynėse su praigaistingais sparnais, mirties saulės laikrodžiais.

Aš tave mačiau ugnies vėžimė, kartuvėse, kankinimo ratuose. Aš tave mačiau: tu ten buvai su savo tiksliais mokslais, pajungtais į išnaikinimą.

be meilės, be Kristaus. Vis tebežudąs, kaip visad, kaip žudė tėvai, kaip žudė žverys, pirmą kartą tave pamatė. Ir tasai kraujas kvepia, kaip tą dieną, kai vienas brolis tarė kitam broliui: "Eikime į laukus". Ir tas šaltas, atkaklus aidas pasiekė tave, tavo kelionės viduryje. Užmirškite, o vaikai, kraujo debesies, pakilusius nuo žemės, užmirškite tėvus:

ju kapai nugrimzdę pelenuose, juodi paukščiai, vėjas, dengia jų širdį.

Išvertė P. Gaučys

mažiau vertiamas, nors jo poezijos pranašumas Italijoje jau buvo pripažintas.

Jo politinės pažiūros jį išskyrė iš plačiosios visuomenės, nes jis buvo įstojęs į kompartiją, tačiau po trejų metų išstojo iš jos, atsisakęs rašyti politinio pobūdžio poeziją.

Vėlesnėse jo knygose, kaip "Col piede nemico sopra il cuore" (Su priešo koja ant mano širdies) jau atsispindi jo naujoji pakraipa, kuri vis ryškėjo kituose rinkimuose, kaip "Giorno dopo giorno" (Diena po dienos), "La vita non è sogno" (Gyvenimas nėra sapnas), "La Terra impareggiabile" (Nepalyginamoji žemė).

Vėliausioje savo poezijoje S. Quasimodo dar labiau užsidarė savyje. Savo asmeniškas nuotaikas jis slepia prisiminimuose, kurie kone perkeičia tikrovę į mitus.

P. G.

Prasikėlė pats pirmasis...

Nuotr. R. Kisieliaus

Chicago Lietuvos operos mišrusis choras Beethoveno "Fidelio" finale. Centre matyti Jaquino partiją dainavęs Stefan Wick, kairiau — (juoda suknele) Marcelinos rolėje Daiva Mongirdaitė.

Nuotr. Z. Degučio

DONELAITI PASAULIUI PRISTATANT

Pasikalbėjimas su dr. Elena Tumiene

— Ponia Daktare, Pacifiko pakraščio filologų draugijos suvažiavime Kanadoje praejusiu metų lapkričio 25 skaitėte paskaitą apie Kristijoną Donelaitį kaip didaktinio - bukolinio epo tradicijos tęsėją. Atrodo, kad tai beveik istorinis įvykis, nes lietuvis rašytojas anglosaksų literatūros specialistų mokslinėje konferencijoje buvo pristatytas, regis, pirmą kartą. Idomu, kodėl turėjote auditoriją ir kokios jos reakcijos?

— Taip. Lietuvis rašytojas, kaip Jūs teisingai pastebėjote, anglosaksų literatūros ir kalbos specialistams oficialiai buvo pristatytas pirmą kartą. Auditoriją daugumoje sudarė įvairių kalbų ir literatūrų aukštųjų mokyklų dėstytojai. Jie Donelaitį sutiko palankiai, net su entuziazmu. Tą liudijo klausimai po paskaitos, svarstymai ir pastabos dėl žanro ir įtakų, susidomėjimas dabartine lietuvių literatūros kritika. Daug ten buvusių pareiškė norą su knyga arčiau susipažinti.

Žinot, prelegentas, jau skaičydamas ar kalbėdamas, jaučia, ar užsimezga ryšys, ar net dialogas su auditorija. Aš tokį ryšį jaučiau nuo pat pradžios. Klausytojai gyvai reaguavo į mano įterptas "Metų" ištraukas. Jiems patiko Donelaičio saviti ir nauji epitetai, kitos vaizdinimo priemonės, būrų buities vaizdai.

— Kokios galimybės su lietuvių literatūros temomis patekti į panašias konferencijas? Ar turėjote įveikti kokius sunkumus?

— Sunkumų, žinoma, yra, bet juos galima nugalėti ir jie tarptautiniame forume yra lygūs visų tautybių mokslininkams. Donelaitis turėjo būti pristatomas pirmiausia kaip aukšto lygio menininkas, literatūros meistras, o tada pabrėžta ir jo lietuviškoji kilmė. Žinoma, mūsų poeto aprašomoji medžiaga yra susijusi su jo tautos gyvenimu taip, kad jo lietuviybė, veiklą nagrinėjant, iškyla automatiškai...

Kaip jau tokiais atvejais čia įprasta, paskaitos projektas siunčiamas mokslo draugijų studijų komitetams apie 10–12 mėnesių prieš suvažiavimo pradžią. Paprastai paskaitininkui reikia būti draugijos nariu. Po kiek laiko aplikantai painformuojami apie paskaitos priėmimą ar atmetimą.

Turiu pasakyti, kad su Donelaičio "Metais" man jokių sunkumų nebuvo. Aš tik perėtos vasaros viduryje tepasiunčiau Oregono profesorui dr. Chandler Beall "The Seasons", primindama, jog prieš kiek laiko per konferenciją Berkeley, Calif., jam buvau minėjusi apie "Metų" vertimą anglų kalbon. Jis tuoj oro paštu man atsakė, kad prisiųsčiau paskaitos planą, duodamas tam dešimt dienų laiko, nes kaip tik tada suvažiavimo katalogas turėjo būti atiduotas spausdinimui. Aš tuoj pat tą padariau, ir pranešimas apie "The Seasons" pateko į darbotvarkę palyginamosios literatūros sekcijai.

Lietuvių literatūra čia mažai tpažįstama, todėl jos naujumas kartais lengviau atidaro duris į panašius forumus. Vis dėlto reikia labai šaltai ir objektyviai apsvarstyti siūlomo prane-

šimo vertę. Patriotinio mato ir gražiausių tautinių aspiracijų čia neužtenka. Vien tik tokie motyvai gali nustatyti komisiją prieš bet kokį vienos ar kitos tautos kultūrinį prasiveržimą, nes kartais šitai amerikiečiams gali sukelti įspūdį, jog čia yra nerimtas, ne profesinis žvilgsnis į meno, literatūros ir apskritai kultūros vertinimą. Tačiau atsargumas nėra bailumas. Reikia stengtis, dirbti ir siekti. Tik mokėjime pelus atskirti nuo grūdų ir atmeskime siaurus vertinimo rėmus, nes nei politika, nei religija, nei pažiūrų skirtumai į vieną ar kitą gyvenimo požiūrį, nei asmeniškios bičiulystės, meno kūrinių vertinant, lemiamos reikšmės neturi. Laikas pamažu visa tai apneša dulkėmis, o didelio kūrėjo sielos apraiška nuolat šviečia gyva šviesa ir sušildo net šalčiausias širdis.

Dr. Elena Tumienė

— Neseniai pasirodžiusiame N. Rastenio "Metų" į anglų kalbą vertime telpa Jūsų parašytas įvadas. Čia "Metus" ir jų autorių pristatote anglosaksų skaitytojų auditorijai, kuri, reikia manyti, gausesnė, negu turėta Vancouverio suvažiavime. Ar jau yra skaitytojų atsiliepimų?

— Kai kuriose valstybėse literatūrinė reputacija yra išspaudžiama taip vadinamų autoritetų lyg antspaudas iš viršaus. Kitur masės iškelia poetą, rašytoją. Vis dėlto tos masės yra dažniausiai įtaigojamos įvairiomis komunikacijos priemonėmis. Anglosaksų pasaulyje, ypač čia Amerikoje, paprastai jau iš anksto paruošiama dirva, kad vėliau pasėtoji sėkla galėtų gražiai augti, tarpti, vystytis. Mes galime sakyti, neturėjome šiuo atveju jokių palankių sąlygų nei priemonių dirvai paruošti, nei vėliau pasėtai sėklai puoselėti. Leidykla, kuri išleido "The Seasons", galėjo tik reklamuoti leidinį savųjų tautiečių tarpe, tikėdamasi, jog patys lietuviai jaus moralinės ir tautinės pareigos knygą įsigyti ir ją tarp angliškai kalbančiųjų paskleisti. Šiaip jau ypatingų globėjų nei plačioje anglosaksų komunikacijos sistemoje, nei aukštosios mokyklose, nei laikraščių bei žurnalų redakcijose neturime. Yra tiesiog stebuklas, kad Donelaitis taip toli ir tiek plačiai per tokį trumpą laiką nuėjo ir pasklido. Keletą įtakingiausių žurnalų, kaip "Comparative Literature", "Books Abroad", paminėjo ar dar paminės knygos pasirodymą. Asmeniškai atsiliepimai profesorių ir žurnalistų visi yra iki šiol teigiami. Dabar reikalinga yra asmeniškai judinti pažįstamus

Paminklas Kristijonui Donelaičiui Vilniaus universitete. Skulptorius — K. Bogdanas.

mokslininkus, lietuvių draugus, kad bent trumpai knygą paminėtų, apie ją parašytų. Taip čia įprasta daryti ir visų kitų amerikiečių knygų pasirodymo atvejais, ir tai ilgesnį laiką.

— Lietuvių Fondas praėjusiame suvažiavime paskyrė 500 dolerių "The Seasons" išvesti į pasaulį. Ar manote, jog tai teisingas kelias mūsų kūrybai pristatyti svetimiesiems?

— Lietuvių Fondas, paskirdamas 500 dol. Donelaičio "Metų" platinimui, padarė didelį patarnavimą savosios kultūros kėlimui svetimųjų tarpe. Šio spren-

ratūrą ir pažįstate šio krašto literatū ir literatūros specialistų nuotaikas. Ar yra vilčių Donelaičiui "įsipilietinti" tarptautinėje literatūroje? Gal reikėtų apie jį platesnės anglų kalba studijos?

— Donelaičio literatūrinės reputacijos augimas yra labai tipingas ir panašus į kitų didelių menininkų literatūrinio garso augimą. Kažkokių, beveik stebuklingu būdu jie išlieka gyvi, kai tuo tarpu daugelis "bestsellerių" paskęsta laiko jūroje. Žinoma, Donelaitis išlks ir pasieks vis tolimesnes skaitytojų mases, nes jis sąžiningai liudija nuskriaustos, bet gyvastingos lietuvių būrų buities realybę. Matyt, tie būrai, kaip jau minėjau savo kalboje Los Angeles knygos pristatymo metu, buvo verti šio įamžinimo, nes iš tikrųjų jie patys savo rašytoją išugdė ir jį įkvėpė.

Mes, jaudrinti neono šviesų, tempo ir sensacijų, kartais norime, kad Donelaitis sušvintėtų staigiai, akinančia šviesa dievos reklamų vitrinose. Taip negali būti. Tikroji gyvenimo tiesa, išsakyta mene, yra kukli, patvari, pastovi ir ilgai gyvenanti.

Platesnės anglų kalba studijos apie Donelaitį būtinai reikia.

— 1967 m. gruodžio 10 d. kai kurios Los Angeles radijo stotys plačiai kalbėjo apie tą dieną įvykusį žydų literatūros d-jos suorganizuotą tarptautinį literatūros vakarą. Pakartotinai buvote prisiminta ir Jūs,

kaip lietuvių poetė. Taip pat dvejus metus dalyvavote LFB Los Angeles sambūrio suorganizuotose literatūros vakaruose. Kodėl būtų Jūsų palyginamoji šių vakarų charakteristika?

— Aš buvau kviesta dalyvauti pirmajame tarptautiniame poezijos vakare Los Angeles. Skaičiau savo poezijos ir ištraukų iš Donelaičio "Metų" lietuvių ir anglų kalbomis.

Lietuvių poezijos vakarai yra labiau išskilmingi, šventiški; ne-lietuviuose, kur aš dalyvavau, jautėsi daugiau intymumo, paprastumo. Poezija čia laikoma ne tik puošmena, ar publikos palinksminimo priemone, kiek integralia šviesesnio žmogaus gyvenimo dalimi.

— Teko nugirsti, kad antroji Jūsų poezijos knyga "Žemės ritmas" jau paruošta spaudai. Kada tą "ritmą" galės pajusti ir poezijos mylėtojai?

— "Žemės ritmas" jau yra seniai paruoštas, bet vis dėl laiko stokos nepajėgiau galutinai rinkinio peržiūrėti. Su leidėju Antanu Skiriumi buvau susitaręs pradėti spausdinimą pernai. Na, manau, šią vasarą jau tikrai atspausdinsime. k.

VOKIEČIŲ KATALIKŲ AUKA

Kaip praneša "Adveniat" akcijos centras Essene, Vak. Vokietijos katalikai šiemet Pietų Amerikos Bažnyčioms padėti surinko 47 mil. markių. Nuo "Adveniat" akcijos pradžios 1961 metais Vokietijos katalikai jau suaukojo 250 mil. markių Pietų Amerikos tikn tiesiems padėti.

FRANK'S TV and RADIO INC.
3240 SO. HALSTED STREET
Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. TAIPGI ORO VESINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

Free umbrella TO SAVERS

Saving for that rainy day can be very profitable at Midland Savings. In addition to our generous dividends, we are giving savers a handsome, top quality American-made umbrella. Simply open a savings account for \$300.00 or more or add this amount to your present Midland Savings account, and you may have your choice of the many highly styled umbrellas we are offering. Sorry, your free gift cannot be mailed.

At Midland Savings, our most important assets are you, our savers.

MIDLAND SAVINGS and Loan Association

4040 SOUTH ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: CL 4-4470

5 1/4%
Savings Certificates

4 3/4%
Passbook Savings

Norėdami geriau aptarnauti mūsų gausius klientus, perėmėme dar vieną restoraną Oak Lawn mieste. Galite būti užtikrinti, kad turėsite skanius valgius, skubų patarnavimą, kaip ir mūsų pirmame restorane. Kviečiame ir lauksime jūsų atsilankant.

Kilty's Restaurant

4545 West 95th Street, Oak Lawn, Illinois
(2 blocai į rytus nuo Cicero Avenue)

Telef. — GArden 4-5800

lauki atmosfera — skanūs valgiai — skubus patarnavimas

VESTUVĖMS IR BANKETAMS YRA PRIVATOS KAMBARIAI
NUO 10 IKI 800 ASMENŲ.

Atidara kasdien nuo 8:30 val. ryto Sekmad. ir šventad nuo 1:00 val. popiet

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETOS
\$1.65 IR \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SEDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622

Atidara sekmad ir ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 val. ryto. Penktad ir šeštadieniais iki 5 val. ryto.

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toll miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Place, WA 5-8063
10% — 20% — 30% pigiau mokėd. už apdraudą nuo ugnies ir automob. bilio pas
FRANK ZAPOLIS
5208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel GA 4-8654 ir GR 6-4339

Jonas Trišys (Nuotr. V. Noreikos)

Kataliko humanisto tragizmas (4)

GAMTOS IR ANTGAMTĖS IŠLYGINIMO DVASIA

Įtampa tarp įstatymo ir "aš"

K. SILINIS

Šį kartą tenka rašyti apie gamtos ir antgamtės priešingumų išlyginimo dvasią. Bet ar pasiseka kam nors tuos priešingumus išlyginti? Net ir šventiesiems tatau ne visada yra pavykę. Juk yra buvę šventųjų (kaip skaitom brevivoriuje), kurie niekada nėra iškėlę kojos į sodą, kaip, sakysim, Bernardas iš Clairvaux, kurie gamtai tiesiog užmerkia akis. Bet taip pat yra buvę šventųjų, kurie saule sveikino kaip seserį ir kurie vilką vadino savo broliu. Atskiri šventieji ne visada yra tokį išlyginimą pasiekę. Kurgi tad yra toks išlyginimas? Tai tragiška problema, ties kurią mes visi triūsime, galutinai savo tikslo vis tiek nepasiekdami. Tačiau to darbo neturim mesti! Nors ir žinom, kad tilto vis tiek nepajėgsim pastatyti, bet neturim teisės nei iš darbovietės pasitraukti, nei griauti vieną stulpą, kad statytumėm kitą. Juk nesunku būtų pasinerti į perdėtą spiritualizmą, o dar lengviau būtų atsiskirti nuo dvasingumo ir mestis į materializmą.

Dvejos įtampos čia esama ir formaliniu atžvilgiu: įtampa tarp įstatymo ir "aš" ir įtampa tarp to, kas privalo bei būtina ir to, kas yra aukščiau privalomybės.

Kokią tragišką reiškią toji įtampa tarp įstatymo ir "aš"? Ne kartą Katalikų Bažnyčia yra buvusi pavadinta "įstatymų bažnyčia". Kai kurie netgi drįso tarti ją esant lyg ir Senojo Testamento sinagogos tęsinui, tiek ji esanti sustingusi savo įstatymiskume bei dekretoose.

Kad Katalikų Bažnyčia turi įstatymų, tai tikrai tiesa; bet jų, palyginti, nedaug. Katalikų Bažnyčia užfiksavo gamtos nuostatus, kurių turi laikytis kiekvienas žmogus, netgi nekrikščionis, prie jų pridėdama keletą pozityviųjų nuostatų: tikėjimo nuostatą, vilties, meilės, sakramentų ėmimo, pasidavimo Bažnyčios autoritetui įsakymus. Be to, dar yra keletas — trys ar penki — Bažnyčios įsakymai tikintiesiems, na, ir tam tikras skaičius nuostatų ypatingiesiems luomams — kunigams bei vienuoliams. Taigi, kaip matom, tų įsakymų bei nuostatų nėra tiek jau daug.

Įstatymų dvasia ir kazuistika

Bet įstatymų dvasia? Kam toji kazuistika, be kurios įstatymai neapsieina? Na, kad katalikas žmogus panaudoja kazuistiką, mes negalim pykti, nes tatau rodo, kad jis rimtai paisy savo sąžinės. Tarkim, jog yra žmogus, turįs nemažą turtą, kurio tam tikrą dalį jis, turėdamas gerą valią, galėtų išdalinti. Būdamas sąžiningas, jis klaus savęs: ko reikalauja gamtos įstatymas, gailestingumas, krikščioniškasis meilės įsakymas, nerąšytasis tobulybės dėsnių? Kiek toli aš turiu ir galiu eiti? — Tada jau bus kazuistikos panaudojimas. Be kazuistikos neapsieisim, jei rimtai paisyms savo sąžinės.

Bet ar įstatymas apskritai nėra mums primestas jungas? Argi nesame pašaukti, kad džiaugtumės Dievo vaikų laisve? Įstatymas nėra pats sau tikslas, įstatymas nėra ir kurybingas — jis nekuria gėrio, kaip kad ne kartą vaizduojama ir modernioje etikose. Gėris ne dėl to yra gėris, kad jis yra įsakytas, ir blogis ne dėl to yra blogis, kad jis uždraustas: gėris yra įsakytas dėl to, kad jis jau iš anksto yra gėris, o blogis yra uždraustas todėl, kad jis jau iš anksto yra blogis. Įstatymas nėra kurybingas, jis gėrio nekuria, bet valią suriša su gėriu. Tai yra tarsi stiebas, kuris prilaiko beaugantį jauną ir gležną dorovės augalėlį. Įstatymo tikslas yra padaryti, kad jis pats taptų nereikalingas. Įstatymas nori žmones padaryti laisvus, įstatymų nereikalingus, savo valia darančius gera, žmones, kuriems gėris yra neišvengiama ir būtina jų vidaus būties norma. Toks yra auklėjamasis įstatymo tikslas. Jis nori išlaisvinti "aš", nori išlaisvinti asmenybę, bet tikslai gerąją asmenybę, tikslai šventąjį "aš". Ir šv. Paulius įstatymą apibūdino kaip pedagogiką, vedančią į Kristų. Nė vienas įstatymas kad ir Dievo įstatymas, nėra paskutinis tikslas: tatau tėra tik priemonė paskutiniajai laisvei pasiekti.

Ar mes esame šaltiniai, sklindint vandens?
O tačiau ir čia be tragikos ne-

apsieinama. Ar mes galim individualiai išlaisvinti? Ar jis iš viso gali pasidaryti visiškai laisvas? Daug kalbama apie žmogų — kūrėją, kuris pats kurįs sau įstatymus, ir tai, ko jis nori ir ką daro, esąs jo gėris, jo absoliutybė. Bet taip supras to žmogaus kūrėjo iš viso nėra. Mes nesame šaltiniai, kurie patys yra sklindint vandens: jo turi būti j mus pripilta. Netgi pats spontaniškiausias, pats giliausias žmogus savo įstatymą tegali būti gavęs iš Dievo, jeigu tatau iš viso gali būti įstatymas.

Žmogus taip pat negali būti visiškai tyras, tobulas, harmoningas. Kiekviename žmoguje dar snaudžia gyvulys, kiekviename juodoja bedugnė, kiekviename dunkso tamsuma. Net ir tuose, kurie jau tariasi esą nebetoli tyrimo aukštybių, stauga atbunda gyvulys, ir jie vėl turi pereiti per skaidrinimo ugnį. Visiškai tyro žmogaus nėra. Gi kol žmogus nėra visiškai tyras, savim nepasitiki, jis turi duotis vadovaujamam, — jis negali būti pats sau įstatymas.

Ir čia turim reikalą su tiltu...

Taigi, matom, kad įstatymas nori žmogų padaryti laisvą, tačiau, antra vertus, tasai išlaisvinimas šaukte šaukiasi įstatymo: juo žmogus iš tikrųjų darosi laisvesnis, juo jis yra kuklesnis, labiau nusizėmęs, kantrėsnis, juo labiau jis nepasitiki pats savim, juo su didesniu dė-

VLADO JAKUBENO "DE PROFUNDIS" PREMIERA

1966 m. rudenį, besiruošiant švęsti prof. St. Šalkauskio 25 metų mirties sukaktį, Chicago ateitininkai sendraugiai kreipėsi į kompozitorių Vladą Jakubėną, užsakydami parašyti religinio turinio veikalą, tinkamą atlikti šiame minėjime. Skyriaus pirmininkei A. Skrupskelienei parūpinus keletą tekstų, kompozitorius pasirinko Bernardo Brazdžionio "De profundis". Tuo būdu gimė 10 minučių ilgio veikalas mišriam chorui, palydint fortepijonui arba vargonams, su kiek skirtinga akompanimento versija abiem atvejais.

Veikalą turėjo atlikti "Dainavos" ansamblis per gėdulingas pamaldas šv. Kryžiaus bažnykingumu jis priima jam teikiama paramą. Tas, kuris yra laisviausias, mieliausias priima įstatymą. Tatau netgi yra laisvės kriterijus.

Taigi, ir čia turim reikalą su tiltu, kurio niekada nebaigsim statyti: juo labiau mes iš įstatymo išaugame į laisvę, juo labiau mes jaučiamės vidujiniai prie įstatymo pririšami. Juo labiau žmogus laikosi įstatymo, juo labiau jis jauja į laisvę.

Pagaliam, prieiname prie paskutiniosios įtampos, kuri tačiau yra ir pati skaudžiausia, nors ne visi ją pajaučiame: tai įtampa tarp to, kas privalo, ir to, kas yra daugiau negu privaloma. Šį klausimą liesime jau penktame rašinyje.

Čioje, minint prof. St. Šalkauskio mirties sukaktį. To padaryti nepavyko: veikalas buvo kiek per ilgas, norint įterpti jį į reguliarias mišias. Be to, "Dainava" tuo metu intensyviai ruošėsi kitiems svarbiems pasirodymams. Kantata "De profundis" buvo išleista ir jos užsakytojų — ateitininkų sendraugių nutarimu perleista naudoti visiems tuo veikalui suinteresuotiems chorams.

Chicago lietuvių evangelikų liuteronų "Tėviškės" parapijos choras, J. Lampsachio vedamas, kasmet Verbų sekmadienį ruošia giesmių vakarą. Choro dirigentas susidomėjo šiuo nauju Vl. Jakubėno kūrinio ir jį paruošė šių metų koncertui, kuris įvyks "Tėviškės" ev. liut. bažnyčioje, Troy Av. prie Marquette Rd., šį Verbų sekmadienį 5 val. popiet.

Vlado Jakubėno kantata koncerte sudaro stambiausią programos numerį; ją palydės fortepijonu pats autorius; šiaip programa bus gan įvairi, ją sudarys tiek mišraus choro numeriai, tiek solistai Ald. Buntinaitė, Br. Variakojienė, J. Gružas, J. Jurkšaitis ir latvių smuikinkas Ludvigs Jakobsons. Forteipjonu ir vargonais palydės kompozitorius Vladas Jakubėnas.

Cosmos Parcels Express Corporation

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patirtimą siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į LIETUVĄ ir kitas USSR dalis. Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuota skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus Butams giminėms gyvenantiems Lietuvoje ir kitose Sovietų Sąjungos dalyse, o taip pat Sovietų gamybos visokiems prekėms jų tarpe — automobiliai, motociklai, televizijų aparatai, radio transistoriai, magnetofonai (tape recorders), kuriuos galima užsakyti per mūsų firmą.

Informaciją ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th St., New York, N. Y. 10036

Tel. — 212-245-7905

SKYRIAI:

- NEW YORK, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5466
- NEW YORK, N. Y. 10011, 108 West 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4852
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue LI 5-8608
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, MASS. — 327 W. Broadway, Tel. AN 8-0048
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Lottory Road TO 1-1068
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. GL 8-2256
- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campan 365-5255
- HARTFORD, 14, Conn. — 200 Franklin Ave. Tel. 283-8080 ir 246-0215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 309 W. Federal St. RI 2-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 90 Main Street GE 2-6400
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GE 2-6387
- PHILADELPHIA, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St. PO 3-4818
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1871
- WATERBURY, Conn. — 605 Bank Street FL 6-6766
- WORCESTER Mass. — 169 Millbury Street SW 8-2668

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS

GR 6-7777 24 hour towing service

Karosrijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS CESAS

DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. balandžio mėn. 6 d.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

APRIL - BALANDŽIO MĖN. 4, 5 ir 6 D.D.

BISQUIT THREE STAR COGNAC Fifth \$5.29

CUSENIER Imported Three Star COGNAC Fifth \$3.98

BARON VON KLUEG V.S.O.P. IMPORTED GERMAN BRANDY Fifth \$3.89

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P. Fifth \$4.89

JACCADONNA VERMOUTH IMPORTED Dry or Sweet 30 oz. Bottle \$1.39

ROYAL CANADIAN Imported, 86 Proof CANADIAN WHISKY Fifth \$4.79

IMPORTED BLACKBERRY, APRICOT or CHERRY LIQUEUR Fifth \$3.49

JACQUIN'S FORBIDDEN FRUIT LIQUEUR Fifth \$5.29

CHERRY KIRNOVA Imported DANISH WINE SPECIALTY Fifth \$1.89

TUBORG IMPORTED BEER Case of 24—10 oz. Bottles Case \$6.49

TURTAS 90 MILIJONŲ

Chicago Savings

and Loan Association

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

LAKŠTŲ TAUPYMO SĄSKAITOS

Chicago Savings Jums siūlo šešių mėnesių taupymo lakštus, už kuriuos pelnysite 5 1/4%. Lakštai išduodami tūkstantinėmis minimumas yra \$8,000.00. Nuosimčiai mokami kas šeši mėnesiai nuo išdavimo datos. Lakštų sąskaitos yra apdraustos F.S.L.I.C.

TAUPYMO KNYGUČIŲ SĄSKAITOS

Chicago Savings tebemoka už knygutėse žymimas santaupas aukščiausius nuosimčius, kokie kad yra leidžiami pagal Federalinės valdžios taisykles. Sudėtiniai nuosimčiai apskaičiuojami kiekvieną pusmetį.

DAUGIAU TAUPYSITE...

DAUGIAU PELNYSITE.

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GRovehill 6-7575

Ispūdžiai iš Jono Tričio parodos

VALENTINAS RAMONIS

Visą kovo mėn. Balzeko kultūros muziejuje, Chicagoje, vyks dailės Jono Tričio paroda, kuriais atžvilgiais skyrėsi nuo įprastinių šiandieniniame mūsų meno gyvenime. O tą neįprastumą, tuo pačiu ir savotišką įdomumą sudarė dailininko rodamos medžio graviūros, kad tuo tarpu kitų mūsų dailininkų ši technika yra kone visiškai užmesta.

Be kita ko, reikia pasakyti kad tai buvo pirmoji individuali J. Tričio darbų paroda. Nors šiaip (Tričio darbų jau anksčiau viener kitur buvome matę. Jis su savo graviūromis dažnai iliustruoją knygas, įvairius katalogus ir pan. Matyta paroda taikliai apibūdina dailininko kelią, nuolat per visą eilę metų.

Kaip dailininkas pats išsireiškė, tai buvo lyg ir apžvalginė, ne vien tik pastarųjų jo darbų paroda.

Dauguma išstatytų paveikslų buvo paskolinti iš privačių asmenų, suprantama, parodoj jie nebuvo parduodami.

Alijėniuose darbuose Tričys nieko naujo ir ypač išskirtinio neparodė. Nors mažesnieji, labiau impresionistiniai darbai yra gana patrauklūs. Keliose didesniuose aliejuose regima mistika, simbolika, gal net atsiekiami surrealistiniai pėdsakai. Jie, mano nuomone, aliejumi yra neblogai atlikti.

Tačiau medžio graviūromis Tričys geriausiai pasireiškia ir žiūrovą labiausiai patraukia. Dailininkas šią techniką, matyt, yra giliai išstudijavęs, todėl ir gauti rezultatai yra įdomūs, pasiekti kruopščiu darbu.

Kaip žinome, medžio graviravimas šiuo metu yra beveik užmiršta meno šaka, kai tuo tarpu praėjo šimtmečio gale buvo tiesiog mada iliustruoti knygas ir net laikraščius išpildingomis medžio graviūromis. Tada fotografija dar nebuvo tobula išsivysčiusi, tada ir leidinius iliustruoti graviūromis buvo kur kas lengviau ir pigiau. Šiam darbui redakcijos ir leidyklos samdydavo šimtus žmonių.

Vėliau, išpopuliarėjus fotografijai, šis menas buvo beveik miręs. Tik po kiek laiko dailininkai pradėjo vėl pliaustyti ir skaptuoti minkšto medžio luitus nebūtinai knygų iliustravimui, o dažniau meniskajam savęs išsakymui.

Čia norėtusi pastebėti, kad graviravimas, kuriuo Tričys užsiima, yra atliekamas ant skersai, o ne išilgai pjauto medžio

gabalo. Tuo būdu turimas raižymui paviršius yra kur kas kietesnis. Darbas todėl yra sunkus, reikalauja daug kantrybės, precizijos, atsargumo ir laiko. Lietuvių tarpe mes turime daug ir puikių medžio raižytojų, bet, kiek žinau, Tričys yra vienintelis, kuris verčiasi medžio graviravimu.

Daugelis dailininkų žiūri į šitokią graviravimo būdą kaip į reprodukcine formą. Faktiniai tai yra teisybė. Bet jeigu mes prisiminsime parodoj išstatytus darbus (Nr. 34, 39, 48 ir porą kitų), tai pastebėsime, kad ir čia technika galima laimėti gana meniškų rezultatų. Nr. 39 — "Siluetai po miestu" yra, man manymu, visos parodos pats geriausias darbas.

Parodoje taip pat buvo išstatyti keli instrumentai, keli medžio gabalai ir kiti reikmenys, kuriuos Tričys naudoja dirbdamas ir kurie leido žiūrovui geriau susipažinti su šia išskirtine technika.

SIUVIMO MAŠINOS

BERNINA • NECCHI • ELNA • VIKING • PFAFF • SINGER
(šveicarškos, vokios, italškos, japonškos, ir visų kitų firmų). Taisome, parduodame ir nuomojame priemonis kalnomis ir savygoms. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dailis, pritaikome pagal skonį kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiestuose. Parduodame ir taisome dulkių siurblius įvairių gamybių. B & B DISTRIBUTING CO.
4214 S. Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. 927-0044; 927-0045.
Vedėjas Arvydas M. Dikšis

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers
Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalo apliet rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginai 7-7258 59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalo apliet rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginai 7-7258 59

If you enjoy the atmosphere of a Japanese Tea House and Alohaland...
come to the
DIAMOND HEAVEN
RESTAURANT AND LOUNGE
...the pleasures of both await you there
COMPLETE LUNCHEONS
Sara Mitchell Hostess
ON SOUTHWEST HWY. JUST WEST OF THE
HEALDE, 70th STREET INTERSECTION
for reservations call 925-1478
Private Room for Group Parties and Banquets

PLANINGAS TAUPYMAS
5 1/4 %
Mokamas už vieny metų taupymo laktus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)
PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

Jonas Tričys Rudenio keliu (Nuotr. V. Noreikos)

NAUJI LEIDINIAI

• ATEITIS, 1968 m. Nr. 1.
Lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas. Vyriausiasis redaktorius Antanas Sabalis. Redakcinė kolegija: reportažas — Salvinija Gedvilaitė, jaunesniųjų moksleivių skyrius — Gintarė Ivaškieienė, narės — Vincė Juškaitė, Gabija Juozapavičiūtė, knygų skyrius — Rima Salytė, foto ir techninė priežiūra — Gediminas Naujokaitis. Redakcijos adresas: ATEITIS, 80—23 85th Drive, Woodhaven, N. Y. 11421. Ateitis yra Moksleivių ateitininkų sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje \$5, susipažinimui prenumerata \$3, garbės prenumerata \$10, visur kitur laisvajame pasaulyje \$3. Administratorius Kazys Vai-

nius — ATEITIS, 64—09 56th Road, Maspeth, N. Y. 11378.

Naujas "Ateities" numeris įvairus ir įdomus. Gerai, kad jis nevengia dienos aktualijų, gerai, kad jis tose aktualijose at- randa ir amžinesnę prasmę. Džiugu Ateityje matyti jau gana pusėtinų jaunimo grožinės kūrybos pavyzdžių, prie spausdinamų gabalų pritaikant ir at- tinkamą iliustracinę medžiagą. Idėjine, estetine ir kūrybine prasme "Ateitis" yra daugeliu atžvilgių gyvojo mūsų jaunimo

reikmenys FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug autapysčių pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite na- togiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas Atdara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PROspect 6-8998

LIETUVIŲ STAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmą ir ketvirtą, 9-9 val.; antrą, trečią, ir šeštą, nuo 9 iki 6 val. sekmą, atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!
4 3/4 %
Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.
DEL INFORMACIJŲ KREIPKITĖS
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608. Tel. VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
JOHN J. KAZANAUSKAS, President

žurnalas.
• V. Vaitiekūnas, BENDRA-
VIMAS SU LIETUVA. LFB
Studijų biuro leidinys, 48 psl.
Leidinyje į kultūrinį bendravimą su komunizmo pavergtą pa-
saulio dalimi pažūrėta visoje
istorinėje to bendravimo raidos
plotmėje. O po to jau prieita
ir prie tiesioginio mūsų pačių
reikalo, turinio šiandien irgi
jau, kad ir dar neilga, istorija
O ji benarpliojant, siūlas kar-
tais vienu kitu pertempiamas
iki trūkimo. Knygelė labai pa-
ranki, pakankamai bliausiai žū-
rinti į liečiamą situaciją, tačiau
gale neišleidžianti iš akių ir aki-
vaizdžios, visai ne iš pristo iš-
laužtos grėsmės: "Labai svar-
bu, kad, nepaisant mūsų pasau-
lėžiūrinio, organizacinio ir ki-
tokių skirtubių, visi vienuotume
į bendrą tikslą, su viena bendra
intencija — atstatyti Vasario
16-tos akto galią. Vieningam su-
pratimui savo uždavinių Lietu-
vai sunykus, pačių Lietuvos
laisvės kovotojų laisvajame pa-
saulių vaikų gali nueiti tarnauti
okupantui ir išduoti ne tik savo
tautos ir savo tėvų Lietuvos ne-
priklausomybės idealus, bet ir
pačius savo tėvus. Deja, tam
turime sovietinio bendravimo
pavyzdžių iš pačių rusų politinės
tremties: tėvai nuo bolševikų
bėgo, vaikai virto bolševikų
agentais".

Dovanos Velykoms
pasiuks greičiausiai Jūsų artimuosius
LIETUVOJE
jei siųsite jas per
CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.
220 South State St., Tel. WA 2-9354 arba
2618 West 63rd St., Tel. WA 5-2466
SIUNTINIAMS SUDARYTI MES TURIME YPATINGAI GAUSŲ
PASIRINKIMŲ VERTINGAUSIŲ PREKIŲ.
Primame siuntinius, sudarytus iš siuntėjų nuosavų daiktų bei produktų. | Primame užsakymus dova-
noms iš sovietinių gaminių.
Reikalauskite iš mūsų naujus katalogus bei muitų sąrašus.
DĖMESIO!
Artėjant pavasariui ir vasarai,
ATPIGINTOS KAINOS dovaniniam **AUTOMOBILIAMS**
Laikotarpiui nuo vasario 15 d. iki balandžio 27 d. galios
sekančios kainos:
"Volga" GAZ-21R \$2,365.19
"Volga" GAZ-21US \$2,533.71
"Moskovitch" 408 \$1,759.39
"Moskovitch" 408E (2 šv.) \$1,945.88
"Moskovitch" 408E (4 šv.) \$1,963.88
"Zaporozhets" ZAZ-965A \$ 957.60
"Zaporozhets" ZAZ-966V \$1,149.30
Nepailekite šią progą autapuoti šimtus dolerių, užsakydami per
mūsų šios rūšies dovanas iki 8. m. balandžio 27 dienos.
Garantuotą siuntinių pristatymą atliekame jau net 21 metus.

Mūsų erdviose patalpose
turime didžiausią pasirinkimą
visų modernių baldų, elek-
trinių krosnių, radijo ir te-
levizijos aparatų, šaldytuvų ir
kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ STAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmą ir ketvirtą, 9-9 val.; antrą, trečią, ir šeštą, nuo 9 iki 6 val. sekmą, atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

PLANINGAS TAUPYMAS
5 1/4 %
Mokamas už vieny metų taupymo laktus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)
4 3/4 %
Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.
DEL INFORMACIJŲ KREIPKITĖS
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608. Tel. VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
JOHN J. KAZANAUSKAS, President

SPARTA parduoda Telefunken, Grundig, Olympia, Zenith, Burroughs, Royal, ITC ir kt. pro-
duktus, tiesiai ir pigiau iš firmų sandėlių
RASOMAS masinės lietuvių ir kt. kalbomis — **RADIO** stereo-
consoles, transist. ir kt. — **PATEFONAI** — **IREKORDAVIMO** apa-
ratai — **SKAICIAVIMO** mašinos etc
Katalogus ir informacijas gaukite rašant savo adresą: SPARTA
sav.: J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Drive, E. Northport, N. Y. 11751.
Tel. (516) 757-0055 • Chicagoje informuoja A. Daugirdas GR 6-7399.

METROPOLIS-RESTORANAS
6538 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009
Vienintelis lietuviškas restoranas su geromis patiekalais, kaip šašlykas, špicelis ir kt., didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj jaukioj nuotaikoj galėsite praleisti laiką, skaniai paval-
gyti ir atsigalvinti.
Atdara kasdien nuo 8 val. popiet iki vėlumo. Šeštad. ir sekmad.
nuo 12 val. d. iki vėlumo. Visi prašomi atsilankyti.
Savininkai PETRAS IR ANTONINA KAUSAI

Tik per Angliją..... Pigiau, greičiau, geriau, ga-
lima pasiųsti dovanų siuntinėlius savo artimiesiems
Lietuvoje.
Artėjant vasarai, dabar jau pats laikas pagalvoti kokį do-
vanų siuntinėlių sudaryti ir pasiųsti savo giminėms. Žemiau siūlome
du specialiai paruoštas, praktiškus ir labai naudingus siuntinius.

Vasarinis 1968.1.
Gėlėto, nepermatomo, storo nailono medžiaga dėl 4 suknelių. 3 1/2
jardo vilnonės anglškos labai geros vyriški elutei medžiagos. Vilnonė
3 1/2 jardo, vilnonės anglškos moteriškai elutei medžiagos, 1 tere-
lyno bliuskutė, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 2 p. vyriški arba
moteriški geriausios rūšies nailoninių kojinių.
\$75.00
Vasarinis 1968.2.
Pavasarniam arba vasarniam paltui vilnonė medžiaga, 3 1/2 jardo
vilnonės anglškos paltui elutei medžiagos, stora nepermatoma
nailono medžiaga dėl dviejų suknelių, 1 šilkinė skarelė, 1 vyriški
nailoniniai labai geros rūšies marškiniai, 1 sv. šokolodinių sal-
dainių, vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpalis.
\$75.00

Taip pat, į betkurį siuntinį galima dėti žemiau išvardintus
daiktus, kurie yra visada naudingi ir laukiami Lietuvoje. Vilnonė
skarelė. \$4.00, nailoninis itališkas lietpalis \$10.00., vyriški arba
moteriški megstukai \$12.00., nailoniniai marškiniai vyriški \$7.00.
Vyriškos arba moteriškos nailoninės arba vilnonės kojinės \$2.00.

BALTIC STORES, LTD.
(Z. JURAS)
421 Hackney Rd., London, E. 2. England
TELEF. — SHO 8734.
Su malonumu primame ir užsakymus, kuriuos pats siuntėjas
pasirenka iš kainoraščio arba užsako kas Jam patinka. Taip pat,
persiunčiame ir Jūsų pačių supirktus siuntinius.
Mūsų sąskaitos duoda teisę į Income Tax sumažinimą, jei
siuntiniai yra siunčiami šeimai.

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4 % Naujas aukštas dividendas
mokamas už investavimo
sąskaitas.
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

STEIN TEXTILE CO.
PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS
UŽUOLAIMOMIS.
Išgykite urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms de-
koratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų:
damasko, brokados, "boudoir" ir "fiberglass".
PIRSKITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ.
STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių,
šilko, nylo, taffeta, aksomo, ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ paltams
ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą
už žemas kainas.
616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., WA 7-3737
Atdara kasdien ir sekm. 9:15 v. r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta
Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę
Jefferson Street — Chernin's aikštėje.

MOVING
perkrausto baldus iš artį ir toli.
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083
WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines —
Checkwriters
Nuomoma Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Visą 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd. Tel. 581-4111

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą
teikiame nemokamai.
Rastiūnė atdara kasdien nuo 8 val.
ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadi-
niams iki 3 val. p. n.

NUOTAIKA IR ATMOSFERA A. PETRIKONIO TAPYBOJE

Parodos Detroite kovo 17—24 ir Rockford, Ill., kovo 30—31 d.

PETRAS MELNIKAS

Yra menininkų, kuriuos vadiname formos filosofais, analistais, meno naujumo asketiskais apaštalais arba originaliais „žūt-čūt“ avangardistais - vadais. Tačiau meno pasaulyje šiandien randame ir nemažą švelnesnių spalvos meistrų. Tai lyriškų dvasios polėkių tapytojai, kurių menas tolygus lakiai, užbaigta ir niekad nenusibostanti dainos melodijai. Prie pastarųjų galima būtų priskirti ir Antaną Petrikonį, kurio parodą kovo mėn. 17—24 Detroite ir kovo 30—31 Rockforde, Ill., gal ne vienas jau teko pamatyti.

Savo lyriškumu Petrikonis atsistoja kaip tiltas tarp teoretinio meno pasaulio ir estetinio pasigėrėjimo, kurio ieško eilinis parodos lankytojas. Savo pateikiamais suromantintais, kartais net žiūrovui sušvelnintais abstrakčiais sprendimais jis tampa jam lyg ir „vertėju“ tų sunkiai įkandamų abstraktaus meno teorijų.

Mylėdamas žiūrėva, jis stengiasi jį „paimti už rankų“ ir kuo atsargiausiai, mažiausiai užgaunant, įvesti ir į naujesnes meno apraškas.

Tam tikslui, ne tik realaus pasaulio impresijose, bet ir abstrakcijose jis griežiasi už nuotakos ir atmosferos, aplamai, už lengvesnio tapybinio motyvo. Šiuos motyvus jis perduoda gerai suharmonizuotus, vis pridėdamas kokią nors malonesnę melodiją. Gal todėl Petrikonio paveiksai atrodo kažkaip panašūs vienas į kitą, lyg susilieja, padengti permatomos, atmosferinės miglos marška.

Panašų, viską jungiančios nuotakos aspektą vartojo, kad ir kiek skirtingai, ir mūsų Čiurlionis. Jis randamas ir „mood“ literatūroje, bet ypatingai filme, kai, pavyzdžiui, per lietu regime žmones ir gamtą persunktus lietaus lašų. Arba kurio nors gaisro metu viskas ap-

linkui atrodo lyg blykčiotų ir raudonuočių. A. Petrikonis tą viską jungiančią nuotaką išgauna spalvų „tekėjimu“. Ir tam labiausiai palankūs, atrodo, yra jam vandeniniai dažai.

Si nuotaka Petrikoniui išplaukia ir iš šviesos ir tamsos stipraus kontrasto, ypač kai tie kontrastai būna sušvelninti ir „teka“ vienas į kitą. Tik abstrakcijose, kurios yra turtingos arabeskais, pasigendama šio dramatiško kontrasto, kuris yra taip ryškus ir užbaigtas jo „Pavasary“ ir „Bangose“.

Bet ir juose Petrikonio realus pasaulis nėra taip realus, kaip kam iš karto gali atrodyti. Ir čia jo nuotaka ir viską supanti to trumpo momento atmosferinė marška paskandina paveikslą vienon spalvinėn vizijon.

Antanas Petrikonis gimė Alytuje 1923 m. Daile jis studijavo Vilniaus Meno akademijoje. Anglijoje jis gilinosi menuosna Manchester School of Art, Kennington City & Guilds of London Art School ir St. Martin's School of Art (London), dalyvavo parodose, o 1966 m. Amerikos Lietuvių dailininkų sąjungos kolektyvinėje parodoje gavo pirmą premiją.

— Niekas taip gerai nepada-

da šeimnininkei eiti namų ruošos pereigų, kaip sugedusi televi-

A. Petrikonis

Peizažas (akvarelė)

VASAROS METO LIETUVIŲ KALBOS KURSAS FORDHAMO UNIVERSITETE

Tautos gyvybė jaunimo rankose

Šiais jubiliejiniais metais stipriname mūsų kovą už Lietuvos išlaisvinimą ir nepriklausomybę. Tačiau nemažiau svarbi pareiga kovoti ir už lietuvių tautos gyvybės išlaikymą. Tautos gyvybė yra jaunimo rankose. Mes laimėsime tiek mūsų tautai, kiek pajėgsime išugdyti jaunimą lietuviškoje dvasioje, kiek sugebėsime įskiepyti jaunimui meilę gimtajai kalbai ir lietuvių tautos kultūrinėms vertybėms. Todėl šiais jubiliejiniais metais sukrusime, kad lietuvių kalbos ir literatūros skyriai universitetuose neliktų pustūščiai. Šią pro pagandą turėtų vesti Lietuvių Bendruomenė ir visos jaunimo organizacijos, bet daugiausiai gali nulemti tėvai. Jų šventa pareiga paraginti savo vaikus paaugoti nors vieną vasarą li-

tuanistikos studijoms. Kiekvieną vasarą yra ruošiamos jaunimui stovyklos, jos yra labai naudingos mūsų gyvenimo sąlygomis, bet jos negali pavaduoti reguliarių studijų.

Sustiprinti lituanistikos kursai Fordhame

Fordhamo universitete šių metų vasaros semestre bus intensyvūs lituanistikos kursai. Šiais metais kursai tęsis ne 6 savaites, kaip buvo anksčiau, bet 8 savaites. Intensyviai dirbant 8 savaites, bus galima pasiekti geresnių rezultatų. Studentai už šį kursą gauna ne 4, bet 6 kreditus. Šie pakeitimai buvo padaryti atsižvelgus į kitų kalbų skyrius.

Daugelis universitetų užskaito lietuvių kalbą kandidatams, siekiantiems magistro ar daktaro laipsnio. Džiugu, kad Ford-

hamas praskynė kelią lietuvių kalbai ir į kitus šio krašto universitetus, išskyrus Pennsylvanijos universitetą, kuriame lietuvių kalba buvo dėstoma jau anksčiau. Iki šio laiko jau keturi šio krašto universitetai buvo atsiuntę savo kandidatus į Fordhamą laukti lietuvių kalbos ir literatūros egzaminus. Fordhamas mielai patarnauja. Mūsų jaunimas turėtų didžiuotis savo gimtąja kalba, kurią taip vertina svetimieji.

Fordhamas kviečia į vasaros semestro lituanistikos kursus dabartinius ir būsimuosius lietuvių kalbos mokytojus pasitobulinti lietuvių kalboje. Jei susidarys nors mažą grupelę mokytojų, tai jiems bus skaitomos ir metodikos paskaitos.

Laikas ir registracija

Šią vasarą lietuvių kalbos bus dvi grupės: pradedantiesiems ir pažengusiems. Paskaitos prasidės birželio 24 d. ir baigsis rugpjūčio viduryje. Užsiregistruoti reikalinga iki gegužės 15 d., prisijunčiant \$25, kurie vėliau bus įskaityti į mokestį už mokslą. Užsiregistruojant reikalinga nurodyti, kurioje kalbos grupėje norėtumėt dalyvauti: pradedantiesiems ar pažengusiems. Formali registracija bus birželio 24 d. Smulkesnės informacijos paskelbtos kataloge. Informacijos reikalais rašyti — Lithuanian Program, Fordham University, Box AA, Bronx, N. Y. 10458.

• Šimto metų nuo Vydūno gimimo sukakties proga (kovo 22), Lietuvoj „Tiesoj“ ir „Literatūroj ir mene“ buvo paskelbti straipsniai, kuriuose santūriai objektyviai buvo papasakota, kas buvo Vydūnas, nesikėsinant padaryti iš jo bolševizmo pranašą. VAGOS leidykla žada netrukus išleisti Vydūno raštų tomą,

DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. balandžio mėn. 6 d.

kuriame būsią ir Vydūno dramų „Amžinoji ugnis“, „Prabodėjų šešėliai“ ir „Pasaulio gaisras“.

• Rasti 4000 metų senumo miesto griuvėsiai. Leningrado istorikas, prof. Masson, vado-vaudamas archeologiniams kasinėjimams Karakumy dykumoje Turkmenijos respublikoje,

surado 4000 metų senumo miesto griuvėsius. Ypatingo dėmesio sukėlė terasomis aukštyn kylančio bokšto griuvėsiai, kurio viršutinėje platformoje surasti šventovės aukuro pėdsakai, panašiai kaip Babelio bokšte Mezopotamijoje, rodantys žmonijos tikėjimo fakto visuotinumą...

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 8
410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Koplyčios:
4605 - 07 South Hermitage Avenue Telefonas — YArds 7-1741 - 2
4330 - 34 South California Avenue Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON.
SAVININKO
SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Čiaų
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2433 West 63rd Street, Chicago
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LAČKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2514 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 8-8572

ANTANAS M. PHILLIPS
3907 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-9401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDOAS F. BUKAUSKAS
16821 SO. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
8219 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sufkus
7909 STATE RD., OAKLAWS ILL. Tel. — 636-2320

Geriausia dovana siųsti į
LIETUVĄ
Vertingiausia dovana DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI
Tik Dovanų Pažymėjimai yra vertingiausia dovana ir daug geriau negu siuntiniai. Jūsų giminės tai patvirtins.
TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI duoda galimybę Jūsų giminėms pirkti viską ką jie nori — Maistą, Rūbus, Medžiagas, Batus ir daug, daug kitų reikmenų — amerikoniškų, vakarų — europietiškių ir vietinių — specialiose Vneshpoyltorg doterių krautuose. Jūsų giminės tai patvirtins.
TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI duoda galimybę Jūsų giminėms pirkti viską ką jie nori SPECIALIOMIS, LABAI NUPIGINTOMIS, KAINOMIS. Jūsų giminės tai patvirtins.
JOKIO PAPILDOMO MOKESČIO nei siuntėjui, nei gavėjui.
Užsisakykite dabar. Užsisakykite per
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 E. 23rd Street New York, N. Y. 10010
Prašykite nemokamo katalogo.
Igaloti Podarochtis, Inc. atstovai.
DEMESIO!
Automobiliams 10% nuolaida.
Padarykite giminės laimėjus. Užsakykite jiems automobilių UŽSAKYKITE DABAR, sutuopsite daug pinigų. Paskutinė diena užsakykams: Bal. 25, 1968.

Highest Rates on Savings

At Standard Federal Savings your savings earn at the highest rate paid by any savings institution in Chicagoland.

4 3/4%
PER ANNUM, CURRENT RATE
PASSBOOK SAVINGS
Earnings are added and compounded four times a year. 4.75% compounded quarterly is 4.83%. Build your savings with a passbook account. Develop the habit of saving regularly.

5 1/4%
PER ANNUM
6 MONTH CERTIFICATES
Issued in minimum amount of \$10,000 and larger amounts in multiples of \$1,000.

SAFETY ASSURED
Your savings are protected by our great strength in Reserves, our sound assets, our careful operating policies and by insurance of accounts to \$15,000 by The Federal Savings and Loan Insurance Corporation, a Permanent Agency of the U.S. Government.
Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.
ASSETS OVER \$122,000,000.00
RESERVES and SURPLUS OVER \$10,500,000.00

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141
OPEN MON. and THURS. 9 to 8; TUES. and FRI. 9 to 4; SAT. 9 to 12 Noon WEDNESDAY-CLOSED

Perskaite Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

Spyglininkai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIONAS

RIEBUMO PAVOJAI IR PALAIMA

Riebumas yra labai jau šiais laikais nepageidaujamas reikalas. Taip sakant, jeigu tu esi riebus, tai iš tavęs juokias televizijoje, tave pravardžiuoja vaikai, tau sunku nusipirkti tinkamą krautuvėję drabužį, o kai atsisėdi šalia ko nors autobuse, kaimynas tavimi taip pat ne-reiškia didesnio pasitenkinimo. Riebulį labai puola daktarai, at-rodo, kad tie riebieji yra visų nelaimių šaltiniai, ir tik nesu-prantama, kaip jie dar visi neiš-krinta ir jų vis dar yra. Lie-siesiems tai tiesiog nuostabus gyvenimas, jie nepilštami dak-tarų, jie neturi skaičiuoti kalori-jų, jie gauna reikiamus drabu-žius ir jie, taip sakant, visai ne-miršta. Tačiau ir riebumas turi kai kurių pliusų.

Suprantama, kad žmogus la-biau gerbiamas liesas, tačiau nesvarbu, ar jis būtų liesas ar ne, svarbu, kad būtų riebi jo piniginė. Dėl šito piniginės rie-bumo daugiausia mūsų žemėje ir mūsų visuomenėje meilės ir nesutarimo. Juk jei tavo pinig-i-nė riebi, tai gerbs tave visi au-ky rinkėjai, visi spaudos puose-lėtojai, visi menų mylėtojai, vi-si išvykų organizatoriai ir net mirusiųjų atlietuvimo klausni-mas priklausys nuo to piniginio riebumo. Jeigu nebūtų piniginės riebumo problema, tai lengviau išsispresėtų ir kapininė proble-ma.

Žinoma, be riebios piniginės labai sveika, kai riebi žemė, dak-tarams vis liepiant judėti ir vis daugiau žmonėms apsinamuojant ir į sodininkystę ar darži-ninkystę mušantis. Be abejo, riebios sąskaitos bankuose, rie-būs skaičiai knygų skaitytojų ar laikraščių prenumeratorių, riebus atlyginimai darbovietėse, riebus honorarai yra baisiai reikšmingi, ir to jokie daktarai nenuginčys ir iš tokio riebumo niekas nesijuo. Taip pat rie-būs nuopelnai, išskaičiuoti ko-kią sukaktį švenčiant ar šiaip kita proga laikraščiuose apra-

Ir šis šaunusis Amerikos gyventojas pučia žvakę ant torto, švęsdamas sa-vo gyvenimo garbingą sukaktį.

šinėjant ar baliuose apsikali-bant, yra reikšmingi.

Tai, kaip matome, riebių da-lykų pasaulyje yra labai ir net labai gerų, prieš kuriuos net ir joks daktaras nedrįstų kovoti ir joks komedinininkas televizij-oje, riebius anekdotus pasako-jant, tyčiotis, nes juk ir vienas ir kitas už savo tuos riebiųjų pabarimus ir patyčias nori ne-liesų honorarų, bet riebių. Tai-gi, atsižvelgiant į tuos riebumų pranašumus, ar nereikėtų, kad visi riebieji įsteigtų bendrą or-ganizaciją savo tesėms, kurios šūkis galėtų būti — riebus ka-tinas yra gražesnis už liesą.

Tai, pirmos balandžio pro-ga, laukdami vasaros riebiai a-pmokėtų atostogų, linkime meš-keriojant sugauti riebių žuvų ir, riebius šonus, riebiu kremu iš-tesus, gražiai pamaudyti sau-lėje. Žodžiu, riebieji kviečiami nenusiminti, nes juk nusiminę mes nebebūtume patriotai, nes nusizengtume lietuviškai patar-lei: gyvena, kaip inkstas tau-kuose.

U. K.

Storulių pavasario flirts

VYRAI IR KELNĖS

Metų metais ir, galima sakyti, šimtmečių šimtmečiais, vyrai ir jų kelnės — buvo tarytum ne-išskiriami draugai. Ilgos kelnės, trumpos kelnės, darbo kelnės, kelnės su sagomis, kelnės be sa-gų. Tačiau dabar kalbama, kad šioj aukščiausio moterų apsi-nuoginimo gadynėj turėtų ir vyrai prikipti kelnės. Bet gi prieš tai kai kas kelia didelius protestus. Pvz. torontiešis žurn-pataikytas į publikos skonių". Gary Lautens sako:

"Aš iš visos širdies ir visos gerklės protestuoju prieš vyrų kelnų panaikinimą". Kaip, gir-di, aš nuvykčiau pašauktas pas savo bosą — redaktorių, ir kur aš tuomet rankas laikyčiau, kal-bėdamasis su redaktorium, ne-turėdamas kelnų, o tuo labiau — jų kišenių.

Be to, jeigu, girdi, staiga ne-tekčiau kelnų ir jų kišenių, tai kur gi aš nešiočiau žmonos laišk-us, kuriuos praeitą savaitę ji man padavė išsiųsti?

P. A.

Atsiminimų įvertinimas

"Beveik kiekvienas rašo at-siminimus ir galvoja, kad jis ra-šo tautos istoriją. Be abejo, dau-gumas tų istorijų tėra "mitai", arba prastai šnekančios, tėra mig-lų pūtimas į akis".

V. Trumpa, "Aidai" 3 nr.

VIS PO PORĄ, VIS PO DU

Žemėje viskas taip padaryta, kad nebūtų po vieną, kad vis būtų po porą. Todėl nieko nuo-stabaus, kad yra du Berlynai, dvi Vokietijos, dvi Kinijos ar Korėjos. O kad ir lietuvių tar-pe būtų linksmiau, atsirado du Anglijos lietuvių klubai ir dvi Lietuvių sporto organizacijos.

Drąsos šaltinis

"Rodos ryžčiausi geriau nei nerašyti, jeigu tik nereikėtų bū-ti scenoje". "Neatsimenu nei vieno, nei ką aš pati skaičiau, tik tikrai įsidėmėjau, kad ir Santvaro plikė būna visai per-balus, tik pradėjus skaityti, o paskui atgauna spalvą".

O. Bakšienė - Audronė

Šeimnininkės pyragas

Jauna poniutė, įėjusi į virtu-vę, sako:

— Klausyk, Maryte, — jei ta-ve aplanko kokia draugė, rei-kią nekaltai garsiai. Vakar mu-du su Stasiu net užmigti nega-lėjome: taip virtuvėj buvo gar-siai kvatojamasi.

— Tai, miela poniute, bet aš nekalta, — sako tarnaitė Ona. — Aš tik pasakojau savo drau-gei, kaip tu neseniai bandei kep-ti pyragą.

Skyrybų priežastis

Pas advokatą atėjo vyras su prašymu pagelbėti jam atsiarki-ti nuo žmonos.

— Kiek laiko jūs jau vedę? — klausė advokatas.

— Jau dešimt metų.

— Ir dabar sugalvojot persi-skirti?

— Taip. Per tuos dešimt me-tų viskas buvo gerai, bet nuo vakar dienos namuose atsiradę pragaras.

— Kas atsitiko?

— Žmona susipyko su savo vaikinu ir sugrįžo namo.

NELAIIDOS LIETUVIŲ

— Sv. Kazimiero lietuvių ka-pinėse Chicagoje negalės būti palaidota daugybė Chicago lietuvių.

— Kodėl?

— Todėl, kad jie dar nenu-mirė.

SOKA NUOGI

"Valencijos lietuvių taut. šo-kių grupė turi paprastus rūbus, apsiuvinėtus, o berniukai visai neturi".

A. Saulaitis

Sužadėtinės laiškas

Geologai gavo paštą. Jaunas geologas atplėšė lapą ir išėmė tuščią popieriaus lapą.

— Kas čia per popierius? — paklausė draugas.

— Sužadėtinės laiškas.

— Bet kodėl gi ji nieko nepa-rašė?

— Mudu susipykome ir nuo to laiko nesikalbame.

Prąjimas pro šalį verčia plakti šir-dis.

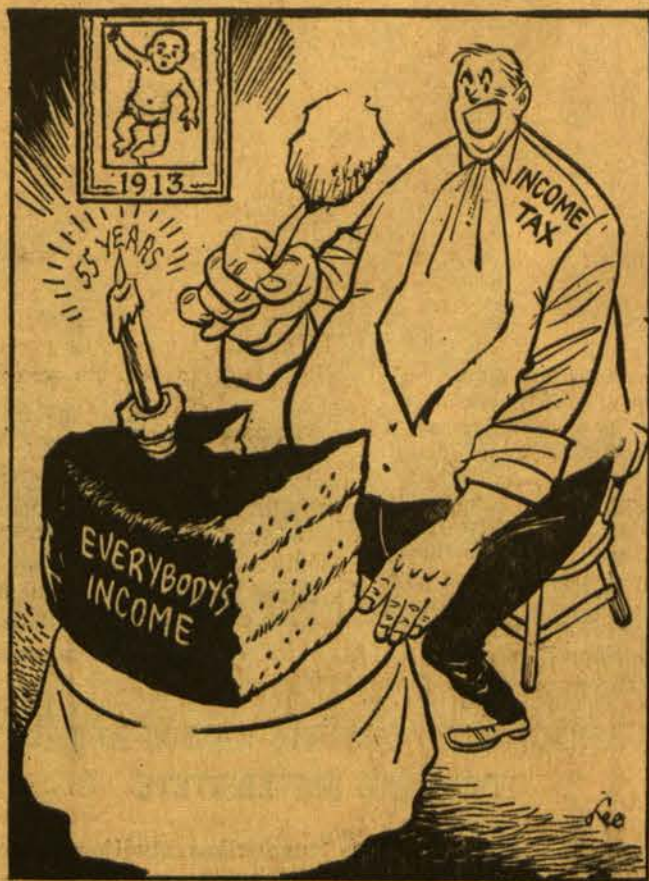
FAKTAI IR SVAJONĖS

Gyvenime pilna faktų, bet kartais įdomu, kad šalia faktų būtų pastatomos ir svajonės.

Faktas: Chicago šv. Kazi-miero lietuvių kapinių reikalų, norint atlietuvinti mirusiųsios, buvo susirinkę 2.500 asmenų, karštai pritarus, kad negali-ma leisti nutautinti mirusiųs.

Svajonė: 1.000 lietuvių buvo Chicagoje susirinkę, kad aptar-tų lituanistinių mokyklų reika-lus, apsvaistytų jaunimo lek-tūros trūkumą ir kad pasitartų, kaip išauklėti jaunimą, kad jis išliktų lietuviškas.

Faktas: Detroito visuomenėje vyksta stiprios kautynės, kovo-ja Dariaus Girėno Namų ir Li-tuanistinių mokyklų pulkai.

Pajamų mokesčių sukaktuvinis tortas. Ši šauni įstaiga, palengvinanti visų rūpesčius ką veikti su pinigais, mini 55 m. sukaktį.

Spaudos apžiūrinėjimas

Nieko reikšmingumas

Apie nieką yra pasauly daug prirašyta. Net ir bolševikai sa-vo revoliucijas pradėjo giedoda-mi, kad kas buvo "nieks, tas bus viskuo", nors per tą visą revoliucinį laikotarpį atsirado Sovietų tarybų daugiau nieko, negu visko. Apie nieką rimtai rašo ir Vilniaus rašytoja Vytautė Žilinskaitė, kurios kūriniu apie nieką dalį čia ir cituojame:

"Niekas paimiojasi mums kiek viename žingsnyje. Jeigu tau išmušė langą, gali ne nesiteirau-ti: tai padarė niekas. Jeigu iš sandėlio dingsta prekės, jų ne-ėmė niekas. Niekas nežino, kur toji skundų knyga. Niekas ne-kaltas, jeitave pervažiavo sunk-vežimis. Jeigu išgersi šimtą gra-mų, taip pat nieko neatsitiks. Niekam neužklius, jeigu ką su-kombinuosi. Ir labai gaila, jei-gu nieko neišdegė."

Niekui būdingas kuklumas. Todėl taip dažnai girdim: nieko negalim padėti, nieko nežinom, kreipkitės į kitą... Dievaži, koks kuklumas, kai nusikalbimo liu-dininkai tikina: nieko, nieko ne-matėm, nieko, nieko negirdė-jom...

O kam neteko turėti reikalų su nieku, kuris gali viską!

Tu įeini į to nieko kabinetą. Nieko nelaukdamas, jis tave iš-klauso ir sako:

— Niekis. Aš viską sutvarky-siu. Man tai nieko nereikšia.

Kai antrą kartą užėjai, jis sa-ko:

— Buvau užmiršęs. Niekas man nepriminė.

Trečią kartą kelią pastoja sekretorė:

— Neikit, jis nieko nepriima.

— O kada priims?

— Niekas nesakė.

Nieko kito ir vėliau nepeši. Labai įdomu stebėti, kaip iš daikto padaromas niekas. Taip iš odos, iš audeklo, popieriaus gaminami rūbai, kurių niekas nedėvės, batai, kurių niekas ne-pirks, knygos, kurių niekas ne-

skaitys...

Jeigu apie tai išsižiosi, tau atrėš:

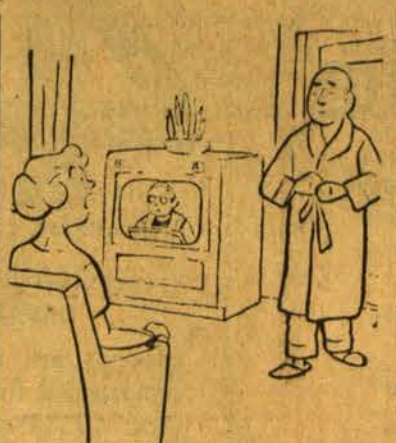
— O jūs niekas neklausia!

Bet įdomiau pasekti, kaip iš nieko atsiranda viskas. Gyvena toks kuklus, beveik nieko neuž-dirbantis pilietis. Ir, žiūrėk, iš to nieko jis pasistato namą, du namus, įsigyja mašiną, su visa šeimyna ištais mėnesiais mirksta kurortuose ir pana-šiai. Tai gyvas atkirtis materia-lizmui, teigiančiam, kad iš nie-ko negali kas nors atsirasti.

Ir jau visi pastebėjote, kad tasai, kuris mėgsta kartoti "man nieko nereikia", griebia viską.

Žodžiu, niekas apima visas mūsų gyvenimo sritis. Susirgęs vėžiu, išgirsi iš gydytojo, kad "nieko tokio". Iškalbėjęs su ak-torium, dailininku, muziku, po-etu, sužinosi, kad jų niekas ne-vertina. Net ir meškeriojotąs skundžiasi, kad niekas nekim-ba. Tai gi be nieko — nė žings-nio.

Taip be niekur nieko ir baig-siu savo humoreską apie nieką. Jeigu man prikišite, kad ji nie-kam tikusi, atsakysiu, kad nie-ko neišmanote".

— Aš nesuprantu, kodėl tu visa-da vėlinies į pamaldas, — bara vy-rą žmona.

TIPAS

Turi tipas veltinio būdą Ir kanopas, ragelius. Kartais knisa jis Alvuodą Ar vėl trypia medalius.

Juk galėtų bendrą dūdą Pūsti linksmas ir smagus, Gerti girą šviesiai rudą Ir kramtyti sau nagus...

Remti išdą be balanso, Nesiveržti prie kasos Ir negaudyt jokio šanso Tapt vadu tautos visos.

Nerašyti anonimų Ir nieškotį šniup, Gerbti šventą administrą Mūsų buvusių vadų.

Veltinio būdą dypas turi, Nemartytas tai žmogus. Kur tik girdi, kur pažūri, — Laužia broliui vis ragus.

D. I. Pūkas

Spyglininkai guodžiasi

— **Detroitiešis rašo:** "Nau-jienos" Vasario 16 d. proga įsi-dėjusios pilnus puslapius ang-liškų tekstų. Lyg tai pateisinda-mos, dieną vėliau įsidėjo net ketvertą Pov. Dirksio patrioti-nių straipsnių, taip iškilmingai paminėdamos Vasario 16-ją. Tačiau, aprašydamos minėjamą Detroito, kovo 1 d. laidoje įsi-dėjo sen. Hart kalbos ištisas skiltis angliškai, dar pridėda-mos "Skaitytojas neužsirūstina, kad daviau tiek daug senato-riaus Philip A. Hart'o kalbos ištraukų ir kad daviau originale, ne vertime. Kas gi dabar ang-lų kalbos nebesupranta? Suprato ir minėjimo dalyviai".

Tai, jeigu jau visi moka angliškai, tai "Naujienos", at-rodo, tą receptą toliau taikydamos, žada užsidaryti. Kam lie-tuviškos "Naujienos", jei visi angliškai moka.

— **Anglikonė rašo:** "Perska-ičius "Europos Lietuvyje" Balio Brazdionio straipsnį "Nesusi-klausome" apie Chicago Angli-jos lietuvių klubus, siūlau "ne-susiklausantiems rašyti D. B. L. S., prašant tarpininkavimo, kad galėtų nupirkti šiuo metu parduodamą Londono tiltą, ku-rį parsigabenę Chicagon, galėtų sujungti abi grupes per pykčio ir išdidumo upę".

BALYS PAVABALYS

EI, KATIUSA, DUOK ŠEN ŪSĄ

Tegu auga mūs jaunimas Ir su dėdėm tegu ima! Lai barzdas augina Ir tetas baugina!

Lai merginos kojas rodo, Nes veldai mums nusibodo! Lai bernai suktumpa Prieš sijoną trumpą!

Lai pagerbia ir Katiusą Ir modernų draugą rusą, Kurs lietuviams duoda Diržinskaitės kuodą!

LYGIOS TEISĖS

Vis dažniau girdėtis, kad mo-terys arba jaunos mergaitės įvykdė apipilėjimus. Ir šioje srityje moterys mėgina neatsilik-ti nuo vyrų.

SPALVA IR SKONIS

— Duokit man kepaluką duonos, — prašo berniukas.

— Kokios? Juodos ar baltos?

— Vis tiek, nesvarbu, nes tai mano senelei, kuri neprimato, — atsako berniukas.

— Yra lengviau paaiškinti, kodėl nelėstėkėjai, negu paaiš-kinti, kodėl pasirinkai netikusį vyrą.

Puikus svečias yra tas, kuris atsi-sveikines nekalba prie durų.

NUMIRĖLIAI NAUDOJASI KELTUVU

"Nors uždrausta negyvenan-tiems keltis į viršų, mažai buvo žmonių, ir prasmukome pro laiptus pamatyti miestą iš dar aukščiau".

A. Saulaitis,

"Draugas", vas. 26.

Kinų išmintis

— Mintis primk kaip sve-čius, bet pagėdavimus — kaip mažus vaikus. Ne viską duok, ko jie įsigeidžia.

— Moteris yra kaip piktas mandarinas. Juo labiau nutols-ta nuo gerųjų savybių, juo da-rosi iškalbingesnė.

— Kai žmona pradeda žinoti, kas darosi už savo namų, tai vyras pradeda nebežinoti, kas dedasi namuose.

— Gamta žmogui pasiduoda, bet nelaisvėn nesiduoda.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

— Be žvakės ir danguj tam-su.

DAKTARO KABINETE

— Daktare, — sako pacien-tas, — aš jums negaliu atsily-ginti, nes jūs man liepėte dir-bant nesukbėti, aš taip padariau ir dabar praradau darbą.

Siena ir vienatvė

— Ar žinai, kad Berlyno gė-dos siena turėjo būti atidaryta per Vėlykas? — pasakoja po-nia savo draugei.

— Kodėl.

— Todėl, kad Ulbrichtas šven-čių metu norėjo pabūti vienas.

Nepavojinga

— Vytuk, nežaisk su plaktu-ku, nusimuši sau pirštus.

— Nesirūpink, mama. Vinį laiko Darius.

Pagiris tai reiškia, kad ryte skau-da galvoj ta vieta, kuri vakar va-kare buvo tuščia.

"Mūsųose patys geriausi Lie-tuvių rašytojų d-jos pirminin-kai buvo geri rašytojai".

Stasys Santvaras, buvęs LRD pirm.

— Per klaidą dažniau burną atidarai, negu piniginę.

— Mergaitė tarė savo močiutei: "Jeigu tavo oda būtų ge-riau pritaikyta, tai neatrody-tum taip sena".

— Oro pranašystės atsižymi nepaprasta fantazija, poetine vaizduote ir prieštaravimu tik-rovei.

— Prieš vedybas šluosčiau bū-simosios džiaugsmo ašaras, o po vedybų — lėkštes, — paaiš-kino vedęs draugas.

— Išrašai iš skelbimo: "Par-duodu nevartotą enciklopediją. Mano žmona viską žino".

Jeigu tu esi šaltas tada, kai kiti praranda galvas, tai, gal būt, nesupranti situacijos.